

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

-HAZİRAN 2024-

İçindekiler Tablosu

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	12
AVRUPA KITASI	12
ALMANYA	12
AVUSTURYA	15
ÇEKYA	17
FRANSA	19
HOLLANDA	20
İRLANDA	22
İSPANYA	26
İSVİÇRE	31
İTALYA	35
POLONYA	40
PORTEKİZ	42
AMERİKA KITASI	46
ABD	46
ARJANTİN	52
KANADA	53
ASYA KITASI	56
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	56
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	60
ENDONEZYA	63
FİLİPİNLER	64
HİNDİSTAN	66
JAPONYA	68
KUVEYT	69
MALEZYA	71
SİNGAPUR	73
SUUDİ ARABİSTAN	74
TAYLAND	76
AFRİKA KITASI	78
GÜNEY AFRİKA	78
KENYA	79
MISIR	81

OKYANUSYA	85
AVUSTRALYA.....	85
YENİ ZELANDA	89
2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER	90
AB SAYISAL TEK PAZARI	90
ENISA.....	93
GSMA.....	95
ITU	97
OECD.....	98
UPU.....	99

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve Kurumumuz internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu Avrupa, Asya, Amerika, Afrika, Okyanusya kıtalarında yer alan ülkeler ile uluslararası kuruluş ve birliklerdeki elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, siber güvenlik, internet, yazılım hizmetleri, 5G, yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı, nanoteknoloji gibi gelişen teknolojiler başlıkları altında yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Haziran ayı bülteninde Avrupa kıtasından; Almanya, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Polonya, Portekiz, Amerika kıtasından; ABD, Arjantin, Kanada, Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Hindistan, Japonya, Kuveyt, Malezya, Singapur, Suudi Arabistan, Tayland, Afrika Kıtasından; Güney Afrika, Kenya, Mısır, Okyanusya kıtasından; Avustralya, Yeni Zelanda’daki gelişmeler incelenmiştir. Uluslararası kuruluşlardan AB Sayısal Tek Pazarı, ENISA (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı, European Union Agency for Cybersecurity), GSMA (GSM Association), ITU (Dünya Telekomünikasyon Birliği, International Telecommunication Union), OECD (The Organisation for Economic Cooperation and Development) ve UPU (Dünya Posta Birliği, Universal Postal Union) tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International’ın “Country Updates”, “Telecommunications Flashes” bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2024 yılı Haziran

ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- Alman düzenleyici kurum BNetzA, 12 Temmuz 2024 tarihine kadar, mobil genişbant sağlayıcılarının kararlaştırılan hızları sağlayamaması durumunda tüketicilerin ödemelerini azaltmasına olanak tanıyacak yeni taslak düzenlemeler hakkında görüş istemektedir.
- Alman düzenleyici kurum BNetzA, genişbant atlasını 2023 sonu itibariyle sabit genişbant kapsamına ilişkin yeni verilerle güncellemiş ve ayrıca mobil kapsama haritasına 5G bağımsız kapsama alanını gösteren yeni bir katman eklemiştir.
- 30 Haziran 2024 itibarıyla, Alman ev sahipleri artık işletme gideri olarak kiracılarından kablolu TV ücreti talep edemeyecek ve yaklaşık 12 milyon hanenin vazgeçme seçeneği olmaksızın kiralari üzerinden kablolu TV için ödeme yaptığı uzun süredir devam eden bir uygulama sona erecektir.
- 26 Haziran'da RTR'nin yapay zeka hizmet merkezi, Avusturya'da telekomünikasyon, enerji ve sağlık gibi yüksek riskli alanlarda yapay zekanın (AI) olası kullanımlarını tartışmak üzere özel sektörden, yetkililerden, test kuruluşlarından ve idareden uzmanları bir araya getirmiştir.
- Çek telekomünikasyon pazarı, Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone gibi bölgesel telekomünikasyon devleri ve PPF Group gibi yatırımcıların ilgisini çekmeye devam ediyor.
- Elektronik iletişim düzenleyicisi ARCEP, artık düzenleme konusunda yetkili makamdır.
- 2024'ün ilk çeyreğinde Hollanda'da yaklaşık 250.000 yeni fiber-optik bağlantı tamamlanmıştır.

- İrlanda İletişim Düzenleme Kurumu (ComReg), elektronik iletişim pazarına ilişkin, 2024-1. çeyrek dönemine (1 Ocak-31 Mart) ilişkin Üç Aylık Temel Veri Raporunu yayınlamıştır.
- İrlanda Hükümeti'nin Ulusal Genişbant Planı'nı (NBP, National Broadband Plan) uygulamaktan sorumlu şirket olan National Broadband Ireland (NBI), 18-19 Haziran tarihlerinde AB Üye Devletlerinden bir heyeti ağırlamıştır.
- İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC) tarafından yayınlanan son verilere göre, mobil numara taşıma Nisan ayında 500.000 değişikliği aşmış; toplamda 504.711 işlem gerçekleşmiş ve 2023 yılının aynı ayında kaydedilen hacimden %16,5 daha fazla olmuştur. Bunlara ek olarak, 109.638 sabit numara da taşınmıştır.
- İspanyol hanelerinin sahip olduğu elektronik iletişim hizmetlerine odaklanan en son CNMC Hanehalkı Paneli verilerine göre, İspanyol haneleri 2022 yılına kıyasla 2023 yılında paket telekomünikasyon hizmetleri için biraz daha fazla harcama yapmıştır.
- İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC) ve Avrupa Komisyonu, her iki kurumdan personelin Dijital Piyasalar Yasası (DMA) çerçevesinde ortak soruşturma ekipleri aracılığıyla iş birliği yapmasına olanak tanıyacak bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır.
- 5 Haziran 2024 tarihinde İsveç düzenleyici kurumu PTS, 30 Eylül 2024 tarihine kadar açık artırmaya katılmak üzere başvuruları davet etmiştir.
- İsviçreli Swisscom'un İtalyan iştiraki Fastweb, FiberCop'taki yüzde 4,5 hissesini 438,7 milyon Avro karşılığında KKR'nin bir iştiraki olan Optics Bidco'ya (Optics) sattığını duyurmuştur.

- İsviçre'deki École Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL) araştırmacıları, geleneksel fiber tabanlı lazerlerin performansıyla eşleşen dünyanın ilk çip entegreli lazerini geliştirmiştir.
- Entegre bilgi ve iletişim teknolojisi çözümleriyle bilinen ZTE Corporation, İsviçre'nin Cenevre kentinde düzenlenen AI for Good Summit 2024'te toplumun iyiliği için yapay zeka inovasyonunu ilerletmeye olan bağlılığını bir kez daha teyit etmiştir.
- İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), Fastweb tarafından hizmet kalitesinin (QoS) izlenmesine ilişkin sunulan taahhütleri Aralık 2023'te onaylamıştır.
- Telekomünikasyon şirketi TIM'in toptan erişim hizmetlerini izleme ve doğrulama işlevine sahip olan iç Denetim Kurulu (OdV), 2024 yıllık raporunu yayınlamıştır.
- İlk aşama birleşme incelemesinin ardından, Avrupa Komisyonu, yatırım şirketi KKR'nin İtalyan telekomünikasyon şirketi TIM'in sabit ağ varlıklarını satın almasına şartsız olarak izin vermiştir.
- UKE "2023'te Posta Pazarının Durumu Raporu"na göre Polonya posta hizmetleri pazarının değeri (16,51 milyar PLN) 2022'ye kıyasla 1,97 milyar PLN artarak %13,6'lık bir büyüme oranına ulaşmıştır.
- ANACOM, 2023 Yılı Düzenleme, Denetleme ve Diğer Faaliyetlere İlişkin Raporunu yayınlamıştır.
- Amerika Birleşik Devletleri'nde ihtiyaç sahiplerine düşük maliyetli internet erişimi sağlayan "Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı (ACP)" 2024 yılı Mayıs ayının son Cuması itibarıyla resmi olarak sona ermiştir.
- Amazon, Haziran ayı içerisinde düşük yörünge uydularının üretim hızını artırmaya ve fırlatmaya yardımcı olacak yeni bir tesis hakkında kamuoyunda

heyecan veren bir açıklama yapmış ancak hemen ardından da konuyla ilgili yürütmekte olduğu Kuiper Projesinin takvimlerinde sessizce değişikliğe gitmiştir.

- Reuters'ın bir haberine göre: ABD, Çinli telekomünikasyon şirketleri China Mobile, China Telecom ve China Unicom'un ABD bulut ve internet hizmetleri aracılığıyla Amerikan verilerini Pekin'e aktarabileceği endişesiyle bu şirketlere karşı kapsamlı bir soruşturma başlatmıştır.
- ENACOM Ulusal Telekomünikasyon Kurumu tarafından telekomünikasyon hizmetlerindeki düzenlemelerde önemli değişiklikler yapılmıştır.
- Kanadalı telekom işletmecisi Rogers, Kanada çapında ticari 5G şebekesinde Bulut RAN teknolojisini deneyen ilk işletmecisi olduğunu iddia etmektedir.
- "Online Azerbaycan" projesi çerçevesinde "Aztelecom" LLC, Şabran bölgesindeki mevcut ev ve işyerleri için gigabit pasif optik ağ (GPON) teknolojisi ile yüksek hızlı internete bağlanma fırsatı oluşturmuştur.
- Google AI Hackathon" Azerbaycan'da ilk kez "Bakcell" resmi sponsorluğunda ve "Tech Academy" organizasyonu ile gerçekleştirilmiştir.
- Bakü Yapay Zeka Forumu fikir önderleri ile sektör uzmanlarını bir araya getirmiş ve forumda yeni teknolojilerin dönüşüm potansiyeli tartışılmıştır.
- Azerbaycan'ın 2025 yılında düzenlenecek Dünya Telekomünikasyon Kalkınma Konferansı'na (WTIC) ev sahipliği yapacağı doğrulanmıştır.
- Çin'de yapay zekânın daha fazla sektörde uygulanmasını hızlandırmaya yardımcı olacak ve kilit 6G teknolojilerinin belirlenmesinin önünü açacak 5G Advanced (5G-A) teknolojilerini hizmete sunma çabalarını hızlandıracağı Çinli yetkililer ve şirket yöneticileri tarafından ifade edilmiştir.

- Endonezya'daki büyük telekomünikasyon şirketleri büyük ölçekli 5G dağıtımlarını ertelemekte bunun yerine kilit kentsel alanlardaki mevcut 4G ağlarının geliştirilmesine odaklanmaktadır.
- Filipinler Ulusal Ekonomik ve Kalkınma Otoritesi NEDA, ülke çapında özellikle uzak bölgelerde genişbant bağlantısını artırmak ve siber güvenliği güçlendirmek için Filipin Dijital Altyapı Projesi (PDIP) olarak bilinen bir altyapı projesini onaylamıştır.
- Filipinler merkezli operatör Globe Telecom, ülke genelinde birçok önemli lokasyondaki ağ altyapısını Sabit Kablosuz Erişim (FWA) özellikleriyle modernize etmek için Nokia ekipmanlarını seçmiştir.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, "M2M Sektöründeki Kritik Hizmetler ve M2M SIM'lerin Mülkiyet Devri ile İlgili Konular" hakkında İstişare Belgesini www.trai.gov.in adresindeki web sitesinden yayımlamıştır.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, telekom güvenliğini artırmaya yönelik önemli bir adım atarak Mobil Numara Taşınabilirliği (MNP) düzenlemelerinde değişiklik yapıldığını duyurmuştur.
- Japonya'da Rakuten Mobile Perşembe günü "platin" olarak adlandırdığı hizmetini tanıtmıştır.
- Kuveyt Ticaret, Sanayi ve Devlet İletişim İşleri Bakanı Omar Al-Omar, GSMA Intelligence verilerine göre Kuveyt'in beşinci nesil teknolojiye liderlik açısından küresel ve bölgesel olarak birinci sırayı aldığını açıklamıştır.
- Malezya'da sabit iletişim hizmetlerinden elde edilen gelirlerin, yıllık %0,7 bileşik büyüme oranı ile, 2023'teki 1,87 milyar ABD Dolarından 2028'de 1,94 milyar ABD Dolarına ulaşması beklenmektedir.

- Malezya'ya iletişimle ilgili bir başka büyük yatırımı da ByteDance yapmayı planlamakta olup, konuya ilişkin olarak Ticaret ve Sanayi Bakanı Tengku Zafrul Aziz, sosyal medya uygulaması TikTok'un ana şirketi Çinli ByteDance'in, Malezya'da bir yapay zeka merkezi kurmak için yaklaşık 2,13 milyar ABD Doları yatırım yapmayı planladığını duyurmuştur.
- Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA ile Hong Kong İletişim Otorite Ofisi OFCA arasında telekomünikasyon alanında dolandırıcılıkla mücadele için 11 Haziran 2024'te Singapur'da düzenlenen yıllık ikili toplantıda bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.
- Suudi Arabistan 2024 Telekom Endüstrisi Raporu yayımlanmış olup bu kapsamlı rapor; Suudi Arabistan'ın gelişen telekomünikasyon sektörüne yatırım yapmak isteyen şirketler ve kuruluşlar için değerli bir kaynak olup sektörün kapsamlı bir analizini, önde gelen oyuncuların profillerini ve geleceğe yönelik büyüme tahminlerini içermektedir.
- Tayland'ın önde gelen dijital ağ sağlayıcısı Advanced Info Service'in (AIS), ülke genelinde uzak bölgelerde güneş enerjisiyle çalışan telekomünikasyon altyapısı kurmak için sürdürülebilir enerji ve altyapı alanında lider bir bölgesel firma olan Gulf Energy Development ile ortaklık kurduğunu duyurmuştur.
- Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, 12 Haziran 2024 tarihinde, elektrik kesintilerinin olası etkileri ve Kurumun elektronik iletişim, yayıncılık ve posta sektörlerinde elektrik kesintilerinin etkisini hafifletmenin yollarını ararken göz önünde bulundurabileceği düzenleyici yardım önlemleri hakkındaki Soruşturma Bildirimi ile ilgili olarak halka açık oturumlar düzenlemiştir.
- Konza Technopolis, 2009 yılında Kenya Vizyon 2030 projesinin amiral gemisi olarak hizmete girmiş olup, şehir aynı zamanda hem yerel hem de uluslararası üniversitelerin eğitim sistemleri için ortak bir bilgi ve iletişim teknolojileri platformu olan Konza Kampüsünü de barındıracaktır.

- Mısır'da tam hizmet veren telekom operatörü ve bölgedeki en büyük denizaltı kablo operatörlerinden biri olan Telecom Egypt ve küresel denizaltı veri sistemi tedarikçisi SubCom, India-Europe-Xpress (IEX) ortaklarıyla birlikte IEX Denizaltı sisteminin Mısır'daki inişlerinin başarıyla tamamlandığını duyurmuştur.
- Mısırdaki Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Ajansı (MSMEDA) ve Telecom Egypt girişimcileri ve yeni girişimleri desteklemek üzere bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır.
- Mısır'ın birincil telekom operatörü Telecom Egypt, dolandırıcılık aramalarına ve istenmeyen robot aramalara karşı koruma sağlamak için Enea'nın ses güvenlik duvarını kullanmaya başlamasıyla, sahte arayan kimlikleri ile gelen aramaların %90'ından fazlası ağından kaybolmuştur.
- Ericsson Vodafone Mısır'ın, şebeke modernizasyonu ve kapasite genişletme girişiminin bir parçası olarak hem frekans bölmeli dubleks (FDD) hem de zaman bölmeli dubleks (TDD) spektrumunu destekleyen üçlü bant radyosunu kullanan ilk mobil operatör olduğunu duyurmuştur.
- Vodafone, Avustralya'da müşterilerine, premium eğlence deneyimini sunan ilk telekomünikasyon şirketi olmak için Hubbl ile ortaklık kurmuştur.
- Avustralya'da Zyxel Networks, küçük işletmelere ve uzaktan çalışanlara yönelik yeni bir WiFi 6 güvenlik yönlendiricisi olan USG LITE 60AX'ı piyasaya sürmüş olup bu cihaz 6 Gbps'ye kadar hız vaat etmekte ve abonelik gerektirmeyen tehdit yönetimi özellikleriyle birlikte sunulmaktadır.
- Yeni Zelanda Ticaret Komisyonu, Spark'ın 5G kablosuz genişbant hizmeti için ilk kez performans sonuçlarını gösteren en son genişbant izleme raporunu yayınlamıştır.
- Avrupa Komisyonu Meta'ya bildirdiği ön raporunda "ödeme veya onay" reklamcılık modelinin DMA'ya uymadığına ilişkin çeşitli bulgulara yer vermiştir.

- Avrupa Komisyonu App Store'da uygulama geliştiricilerinin, tüketicileri teklifler ve içerikler için alternatif kanallara özgürce yönlendirmesini engellemesi nedeniyle Dijital Piyasalar Yasası'nı (DMA) ihlal ettiğine dair ön bulguları Apple'a iletmiştir.
- ENISA 7. Siber Avrupa tatbikatını, AB enerji sektörü üzerinde gerçekleştirerek enerji sektörünün dayanıklılığını test etmiştir.
- "Önce Gelecek" temasıyla düzenlenen GSMA MWC Şanghay 2024'de sektörler arası dijitalleşme, mobil teknolojinin 5G pazarındaki dönüştürücü etkisi, yapay zekâ destekli tüketici elektroniğı, Artırılmış Gerçeklik gözlükleri ve yapay zekâ çözümleri gibi birçok konu ele alınmıştır.
- ITU tarafından kurulan "Sürdürülebilir Büyüme İçin Genişbant Komisyonu"nun hazırladığı "Genişbantın Durumu 2024" raporuna göre, yapay zekâ (YZ) halen internet kullanamayan 2,6 milyar insanın çevrim içi olmasına yardım edebilecektir.
- Yapay Zekâ, Veri Yönetimi ve Gizlilik Raporu, OECD Gizlilik Kılavuz İlkelerinin OECD YZ İlkeleri ile birlikte uygulanmasını desteklemektedir.
- UPU Afrika Bölgesel Strateji Forumu, 13-14 Haziran Tarihlerinde Tanzanya, Arusha'da düzenlenmiştir.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

ALMANYA

Nüfusu:	83.684.929
Yüzölçümü:	357,021 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	48,264 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	BNETZA
Mobil Şebeke Abonesi:	111.872.000
Sabit Şebeke Abonesi:	43.000.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86

1. BNetzA'dan Mobil Genişbant Hız Uyuşmazlıkları için Yeni Düzenlemeler

Alman düzenleyici kurum BNetzA, 12 Temmuz 2024 tarihine kadar, mobil genişbant sağlayıcılarının kararlaştırılan hızları sağlayamaması durumunda tüketicilerin ödemelerini azaltmasına olanak tanıyacak yeni taslak düzenlemeler hakkında görüş istemektedir¹. Kamuoyu görüşüne açılan taslak dokümanlar, iki yıl önce benzer bir istişareyi takip etmekte ve sabit geniş bant için mevcut kuralları yansıtmaktadır. Teklif, beş gün boyunca 30 ölçüm gerektiren sertifikalı bir hız testi içermektedir. Hızlar belirli kriterlerin altına düşerse, tüketiciler ulusal yasalara göre ödemelerini azaltabilir veya aboneliklerini iptal edebilirler. Taslak ayrıca bu hız ölçümleri için yoğunluğa dayalı yeni bir alan sınıflandırması getirmektedir.

2. 2023 Sabit ve Mobil Genişbant Büyüme Raporu

Alman düzenleyici kurum BNetzA, genişbant atlasını 2023 sonu itibariyle sabit genişbant kapsamına ilişkin yeni verilerle güncellemiş ve ayrıca mobil kapsama

1 Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilmektedir.

haritasına 5G bağımsız kapsama alanını gösteren yeni bir katman eklemiştir². Veriler, özel hanelerin yaklaşık %99'unun en az 16 Mbit/sn indirme hızına sahip sabit genişbant erişimine sahip olduğunu ve hanelerin %75'inin gigabit genişbant erişimine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, hanelerin %32'sinin fiber genişbant erişimi bulunmaktadır ve bu oran bir önceki yıla göre önemli bir artışa işaret etmektedir. Sabit genişbant kapsamı temel olarak bakır döngülerle desteklenmekte olup hanelerin %95'i FTTC+VDSL üzerinden en az 16 Mbit/sn ve %51'i 200 Mbit/sn veya daha yüksek hızlara erişebilmektedir. Hanelerin %63'ünü kapsayan kablo şebekeleri büyük ölçüde DOCSIS 3.1'e yükseltilmiş olup hanelerin %62'si için gigabit hızları mümkün kılmaktadır. Bu arada, binaya/eve kadar fiber (FTTB/H) ağları şu anda hanelerin %32'sini ve işletmelerin %39'unu kapsamaktadır. Bu oranlar kapsamdaki kayda değer bir artışı yansıtmakta ve Alman hükümetinin 2025 yılı sonuna kadar %50 fiber kapsamına ve 2030 yılına kadar tam fiber kapsamına ulaşma hedefleriyle uyumlu gözükmektedir.

Mobil kapsama alanında BNetzA, Ocak 2024 itibariyle hanelerin %98'inin ve Almanya topraklarının %89'unun en az bir 5G şebekesi tarafından kapsandığını bildirmektedir. Düzenleyici kurumun güncellenmiş haritası, Telekom Deutschland'ın kapsamlı 5G bağımsız kapsama alanı sunması, Telefónica'nın neredeyse tam 5G bağımsız kapsama alanı sağlaması ve Vodafone'un 4G ve 5G dinamik spektrum paylaşımının bir karışımını kullanması ile üç büyük mobil ağ operatörünün dağıtım stratejilerini detaylandırmaktadır. Ayrıca BNetzA, evrensel hizmet genişbantı için minimum indirme hızını 15 Mbit/sn'ye ve minimum yükleme hızını 5 Mbit/sn'ye çıkarmak için ikincil mevzuat hazırlamaktadır. Halihazırda mevzuat, her Alman son kullanıcının KDV dahil aylık yaklaşık 30 Avro karşılığında en az 10 Mbit/sn indirme ve 1,7 Mbit/sn yükleme hızına sahip genişbant satın alma hakkına sahip olmasını zorunlu kılmaktadır. Binlerce şikâyete rağmen BNetzA'nın bu gereklilikleri sadece bir kez uygulamak zorunda kalması, bu kuralların şimdiye kadarki pratik etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, asgari hızlarda planlanan artış, ülke genelinde genişbant hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çabaların devam ettiğini göstermektedir.

2 Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilmektedir.

3. Kiralarda Zorunlu Kablo TV Ücretlerinde Değişiklik

30 Haziran 2024 itibariyle, Alman ev sahipleri artık işletme gideri olarak kiracılarından kablolu TV ücreti talep edemeyecek ve yaklaşık 12 milyon hanenin vazgeçme seçeneği olmaksızın kiralari üzerinden kablolu TV için ödeme yaptığı uzun süredir devam eden bir uygulama sona erecektir³. Bu değişiklik, geçiş dönemini tamamlamış olan 2021 Telekomünikasyon Yasası'ndan (TKG) kaynaklanmaktadır. Sonuç olarak, kablolu TV sağlayıcıları kiracılarla bireysel sözleşmeler yapmak ve ödemeli TV, genişbant, telefon veya diğer hizmetleri içeren paketler sunmalarına izin vermek zorundadır. Bu değişikliğe rağmen, § 72 TKG kapsamındaki yeni bir hüküm, ev sahiplerinin ev içi fiber yükseltmeleri için kiracılardan ücret almasına izin vermektedir. Kiracıların beş yıla kadar, daire başına yıllık 60 Avro ile sınırlandırılmış, maliyet odaklı bir fiber ücreti ödemeleri gerekmektedir. Kurulum maliyetleri daire başına 300 Avro'yu aşarsa, ücret dokuz yıla kadar uzayabilir ve toplamda maksimum 540 Avro'ya ulaşabilir. Bu ücret ev sahipleri tarafından bir işletme gideri olarak tahsil edilebilir. Ancak kiracılar iletişim hizmeti sağlayıcılarını seçme hakkına sahiptir. Aynı zamanda bir geçiş hükmü olan bu kural, 31 Aralık 2027 tarihinden önce tamamlanan kurum içi fiber kurulumları için geçerlidir.

3 Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

AVUSTURYA

Nüfusu:	9.142.465
Yüzölçümü:	83.879 km ²
Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

Yapay Zeka Hizmet Merkezi

26 Haziran'da RTR'nin yapay zeka hizmet merkezi, Avusturya'da telekomünikasyon, enerji ve sağlık gibi yüksek riskli alanlarda yapay zekanın (AI) olası kullanımlarını tartışmak üzere özel sektörden, yetkililerden, test kuruluşlarından ve idareden uzmanları bir araya getirmiştir. Yapay zeka yüksek riskli alanlarda mevcut hizmet ve ürünleri iyileştirmekte veya yenilikleri mümkün kılmaktadır. Böylece şirketlerin ve kamu kurumlarının verimliliğinin yanı sıra tüketicilere yönelik faydaları da artmaktadır. Avusturya telekomünikasyon sektöründe yapay zekanın olası uygulamaları etkinliğin odak noktalarından biridir. Yapay zeka halihazırda telekomünikasyon işletmecileri tarafından örneğin şebeke işletimi, enerji yönetimi ve sohbet robotları kullanılarak müşteri desteği alanlarında kullanılmaktadır. Avrupa Yapay Zeka Yasası ve risk sınıflandırması işletmeciler tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak aynı zamanda işletmeciler, yapay zekanın uygulanmasını daha hızlı ve kolay hale getirmek için daha fazla bilgi ve şeffaflık önlemleri istemektedir. Bu doğrultuda düzenlenen panel tartışmasında, yapay zeka kullanılırken düzenlemelere uygunluğun sağlanması ve bu süreçte ortaya çıkan zorluklar ele alınmıştır. Moderatör Alexandra Ciarnau, yapay

zekanın teknik ilerleme ile birlikte yeni fırsatlar ve riskler sunduğunu, hedeflenen düzenlemelerin yeniliği engellemeden riskleri minimize edebileceğini vurgulamıştır.⁴

⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.rtr.at/TKP/presse/pressemitteilungen-/presseinformationen_2024/pinfo27062024tkp.de.html adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Çek Cumhuriyeti Geniş Bant Altyapısı için AB Desteğini Güvence Altına Aldı

Çek telekomünikasyon pazarı, Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone gibi bölgesel telekomünikasyon devleri ve PPF Group gibi yatırımcıların ilgisini çekmeye devam ediyor. Son yıllarda, işletmeciler ekonomik ölçekteki ekonomilerinden yararlanmak için varlıklarını birleştirmeye yönelik bir eğilim göstermişlerdir. Bu bağlamda, O2 Czech Republic tüm segmentlerde lider konumunu korumaktadır. Mart 2022'de PPF Telco, şirketin tamamındaki hissesini (O2 Slovakya dahil) yeni kurulan holding şirketi PPF Comco'ya devrettikten sonra PPF Telco 1 Euro karşılığında nihai ana şirketi PPF Group'a satılmıştır.

Yoğun rekabete rağmen, O2 CR'nin pazar hakimiyeti özellikle mobil sektörde belirgindir. Diğer Avrupa pazarlarında olduğu gibi, Çek telekomünikasyon şirketleri sabit ve mobil hizmetlerin kapsamlı bir yelpazesini sunan çok hizmetli sağlayıcılara dönüşmüştür. Mobil sektör, regülatörün Kasım 2020'de yapılan çok bantlı açık artırmada spektrum sağlayarak yeni bir pazara girişimciyi teşvik etmesine rağmen, üç ana mobil şebeke işletmecisi (MNO) arasında konsantre olmaya devam etmektedir. Bu açık artırma, lisans sahiplerinin 5G şebekelerinin kapsamını genişletmelerine olanak sağlamıştır. Bu süreç, 3G şebekelerinin kapatılması ve spektrumun 5G ve LTE kullanımı için yeniden düzenlenmesiyle de desteklenmiştir.

Bu kapsamlı rapor, pazar ve düzenleme ortamındaki gelişmeleri ele alarak Çek Cumhuriyeti'nin gelişen sabit hatlı telekomünikasyon pazarına dair güncel bilgiler sunmaktadır. Rapor, en son sektör istatistiklerini, ana işletmecilerin profillerini ve

altyapı değerlendirmesini içermektedir. Ayrıca mobil pazarı, MNO'lara genel bakış, teknoloji ve düzenleme gelişmeleri de ele almaktadır. Pazar ve şirket istatistikleri hem mobil ses hem de veri pazarlarının durumu, performansı ve kilit şebeke oyuncularının stratejileri hakkında kapsamlı bir analiz sunmaktadır. Ek olarak, rapor sabit ve kablosuz geniş bant sektörlerini inceleyerek kilit oyuncuları detaylandırmakta, erişim platformlarını ve pazar eğilimlerini değerlendirmekte ve geniş bant abone tahminleri sunmaktadır.⁵

⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.budde.com.au/Research/Czech-Republic-Telecoms-Mobile-and-Broadband-Statistics-and-Analyses> adresinden ulaşılabilir.

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

ARCEP, Bulut Hizmetleri ve Veri Aracılık Hizmeti Sağlayıcıları için Düzenleyicidir

Elektronik iletişim düzenleyicisi ARCEP, artık düzenleme konusunda yetkili makamdır (Dijital Ekonomi Raporu):

- AB Veri Yasasının uygulanmasında bulut bilişim (Dijital Ekonomi İzleyicisi); ve
- AB Veri Yönetişimi Yasasının (Digital Economy Tracker) uygulanmasında veri aracılık hizmeti sağlayıcıları (yani veri sahipleri ile veri kullanıcıları arasında bağlantı kuran tarafsız güvenilir üçüncü taraflar).

ARCEP'e veri toplama, soruşturma, anlaşmazlıkları çözme ve ceza uygulama yetkisi verilmiştir. Veri aracılık hizmeti sağlayıcılarının artık faaliyetlerini ARCEP'e bildirmeleri gerekmektedir ve düzenleyici kurum başvurularını inceledikten sonra "AB tarafından tanınan veri aracısı" etiketi verilebilir. AB genelinde tanınan bu etiket, güvenilir aracılık hizmeti sağlayıcılarının tespit edilmesini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. ARCEP yeni görevleri için özel bir servis kurmuştur.⁶

⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents-/B5TEEU20240006_8ae57-c99-ce0d-495e-b892-189a76d5a4ef adresinden ulaşılabilmektedir.

HOLLANDA

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km ²
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

2024'ün 1. Çeyreğinde Hollanda Telekom Verileri

2024'ün ilk çeyreğinde Hollanda'da yaklaşık 250.000 yeni fiber-optik bağlantı tamamlanmıştır. Ayrıca, fiber-optik planları olan hane sayısı %3,5, mobil veri tüketimi %1,7 ve mobil telefon planlarının sayısı %0,5 artmıştır. Aynı sağlayıcı ile üç sabit hizmet (geniş bant, televizyon ve telefon) paketine sahip abonelikler giderek daha az popüler hale gelmiştir.

Bu rakamlar, daha fazla tüketicinin hızlı fiber-optik bağlantıları tercih ettiğini göstermektedir. Toplamda 7,38 milyondan fazla hanenin artık evlerinin hemen önünde fiber optik bağlantıları bulunmaktadır. Fiber-optik haritaya göre, fiber-optik yayılımı Hollanda'nın bazı bölgelerinde geride kalmaktadır. Bu bölgelerde, ülkenin diğer bölgelerine kıyasla daha az fiber-optik mevcuttur. Bu bölgeler arasında kuzeydeki Groningen eyaletinin, batıdaki Noord-Holland ve Zuid-Holland eyaletlerinin ve güneydeki Zeeland ve Limburg eyaletlerinin bazı kısımları yer almaktadır. Koaksiyel veya bakır bağlantılar üzerinden hizmet alan hanelerin sayısı daha da azalmıştır. Özellikle bakır bağlantıların sayısı önemli ölçüde düşmüştür.

Bir zamanlar çok popüler olan aynı sağlayıcı ile telefon, genişbant ve televizyon kombinasyonu giderek daha az talep görmektedir. Giderek daha fazla hane iki sabit hizmet içeren paketleri tercih etmektedir. Bu son paketler, bir önceki çeyreğe kıyasla %2,8 oranında artmıştır. Bunun nedeni kısmen, üç hizmetli paketleri olan hanelerin sabit hat bağlantısını bırakmış olmasıdır. Ancak, yeni müşteriler de sadece genişbant

ve televizyon kombinasyonunu daha sık almaktadır. Buna ek olarak ACM, tüketicilerin sabit planları mobil planlarla birlikte giderek daha sık kullandıklarını fark etmiştir. Tüketiciler genellikle bu ikisini birleştirdikleri için sabit sözleşmelerinde indirim veya mobil planları için ekstra veri almaktadır. Bu çeyrekte, sabit ve mobil planları içeren paketler %0,3 artarak 3,65 milyon plana ulaşmıştır.

Sabit hatlar insanların günlük yaşamlarından giderek daha fazla uzaklaşmaktadır. Bağlantı sayısı %0,8 azalarak 4,23 milyona düşmüştür. Buna ek olarak, sabit hatlar üzerinden ses dakikaları da %4,9'luk bir düşüşle toplam 1,16 milyar dakikaya gerilemiştir. Mobil ses dakikalarının sayısı ise neredeyse hiç değişmeyerek 9,7 milyarda kalmıştır. Mobil veri tüketimi ise %1,7'lik bir artışla 549 milyon gigabyte'a ulaşarak yükselme eğilimi göstermiştir.⁷

⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.acm.nl/en/publications/acm-telecom-monitor-q1-2024-increase-fiber-optic-and-mobile-data-consumption-continues> adresinden ulaşılabilir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

1. İrlanda 2024-1. Çeyrek Elektronik İletişim Sektörü Verileri

İrlanda İletişim Düzenleme Kurumu (ComReg), elektronik iletişim pazarına ilişkin, 2024-1. çeyrek dönemine (1 Ocak-31 Mart) ilişkin Üç Aylık Temel Veri Raporunu yayınlamıştır.

Sabit genişbant abone hatları, bu çeyrekte %0,3 ve 2023'ün ilk çeyreğine göre %2,9 artışla 1,66 milyona yükselmiştir. Bunların 712.000'den fazlası, toplam sabit abonelerin %43'ünü temsil eden tesise kadar fiber (FTTP, fiber to the premises) abone hatlarıdır. Genişbant abone hatları, 2024'ün ilk çeyreğinde 2023'ün ilk çeyreğine göre %33,1 artış göstermiştir. FTTP, en çok satın alınan genişbant teknolojisidir ve İrlanda'daki tüm tesislerin %64'ünde mevcuttur. FTTP ve/veya kablolu genişbant, İrlanda'daki tüm tesislerin %77'sinde mevcuttur. FTTP kullanımı açısından, 2024'ün ilk çeyreğinin sonunda FTTP'nin elverişli olduğu tüm tesislerin %45'inde aktif bir FTTP hizmeti bulunmaktadır.

Aylık bazda ortalama bir konut sabit genişbant abone hattı, 2023'ün ilk çeyreğinden bu yana %6,5 artışla 431,8 GB veri kullanmıştır. 2024 yılının ilk çeyreğinde, sabit genişbant abone hatlarının yaklaşık %47'si 500 Mbps'ye eşit veya daha yüksek hızlara sahip genişbant satın alırken, %12,2'si 1 Gbps'ye eşit veya daha yüksek genişbant hızları satın almıştır. FTTP abone hatlarının %82'sinden fazlası 500 Mbps'ye eşit veya daha yüksek genişbant hızlarına sahiptir.

Toplam sesli trafik dakikaları 2023'ün ilk çeyreğinden bu yana %11,6 azalmıştır. Ses dakikalarının çoğunluğunu %90 ile mobil dakikalar oluştururken, geri kalan %10'u sabit dakikalar oluşturmuştur.

Aylık bazda ortalama bir mobil ses abonesi 135 dakika kullanmış (yıllık %12,4 düşüş), 22 mesaj göndermiş (yıllık %34 düşüş) ve 13,9 GB veri kullanmıştır (yıllık %2,8 artış).

Toplam mobil abonelikler (mobil genişbant ve makineden makineye (M2M) dahil), tüm mobil aboneliklerin %75'ini temsil eden sonradan ödemeli aboneliklerdeki artışın etkisiyle 2024'ün ilk çeyreğinde 9,8 milyona yükselmiştir. 5G abone sayısı, 2023'ün ilk çeyreğinden bu yana %40 artış göstererek 2024'ün ilk çeyreğinde 1,59 milyona yükselmiştir.

M2M abonelikleri yıllık %21 artışla 3,6 milyona yükselmiştir ve 2024'ün ilk çeyreğinde tüm mobil aboneliklerin %37,4'ünü oluşturmaktadır.⁸

2. İrlanda'da Ulusal Genişbant Planı

İrlanda Hükümeti'nin Ulusal Genişbant Planı'nı (NBP, National Broadband Plan) uygulamaktan sorumlu şirket olan National Broadband Ireland (NBI), 18-19 Haziran tarihlerinde AB Üye Devletlerinden bir heyeti ağırlamıştır. Toplantıda NBP kapsamında fiber genişbantın kırsal İrlanda'ya yaygınlaştırılması konusu görüşülmüştür.

AB Üye Devletlerinin genişbant kurulumundan sorumlu ulusal ve bölgesel kamu yetkililerini bir araya getiren Avrupa Genişbant Yetkinlik Ofislerinden (BCO, Broadband Competence Offices) gelen heyet, üst düzey NBI yetkilileriyle şirketin İrlanda kırsalına fiber genişbant hizmeti sunması hakkında bir dizi sunuma katılmıştır.

NBI'nın fiber dağıtımı şu anda İrlanda kırsalında 254.917 aboneye ulaşmıştır. Geçtiğimiz ay şirket, bu yıl sonuna kadar 300.000'den fazla ev, çiftlik ve işletmeye yüksek hızlı fiber genişbant erişimi sağlamayı hedeflediğini duyurmuştur. Genel olarak,

⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.comreg.ie/129633/> adresinden ulaşılabilir.

NBI'nin çalışmaları sonucunda, 2026 yılı sonuna kadar ülke çapında 564.000 tesise fiber genişbant sunulacaktır.

Bugüne kadar, 84.000'den fazla tesis NBI ağı aracılığıyla yüksek hızlı genişbanta bağlanmıştır. Bağlantılar ülke çapında ortalama 3'te 1 iken, NBI ağının daha uzun süredir kullanılabilir olduğu bölgelerde bağlantı oranı halihazırda %50'yi aşmaktadır.

İletişim ve Döngüsel Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Ossian Smyth yaptığı açıklamada şunları söylemiştir: "Hükümet, İrlanda kırsalına yüksek hızlı fiber genişbant sağlama konusunda önemli ilerleme kaydetti. Avrupalı meslektaşlarımızı ağırlamaktan ve Ulusal Genişbant Planı çalışmalarımızdan edinilen bilgileri ve öğrendiklerimizi onlarla paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Proje bütçe dahilinde teslim ediliyor ve 2026 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanıyor. Ulusal Genişbant Planı, Avrupa bağlantı projeleri için bir referans noktası olarak görülüyor. Bu sadece İrlanda için önemli bir başarıyı temsil etmekle kalmıyor, aynı zamanda tüm vatandaşlarımız için dijital açıdan kapsayıcı bir toplum geliştirme konusundaki kararlılığımızı da vurguluyor."

AB heyeti ziyareti hakkında yorum yapan National Broadband Ireland CEO'su Peter Hendrick'te şunları söylemiştir: "2019'da NBI, dünyadaki en iddialı telekomünikasyon projelerinden biri olan Ulusal Genişbant Planını İrlanda Hükümeti adına sunma teklifini kazandı. Bu gerçekten her nesilde bir kez gerçekleştirilebilecek bir altyapı projesidir ve İrlanda kırsalındaki şimdiye kadarki en büyük ve en önemli yatırımlardan biridir. Çeyrek milyonun üzerinde evin kapsandığını, 84.000'den fazlasının halihazırda bağlantı kurduğunu ve projenin zamanında ve bütçeye uygun gerçekleştiğini göz önüne alırsak, bu toplantı bu ölçekte bir projeyi hayata geçirme deneyimlerimizi AB Komisyonu ile paylaşmak için ideal bir fırsattır."

National Broadband Ireland'ın kurucusu ve başkanı David McCourt'ta şu yorumu yapmıştır: "Ulusal Genişbant Planını geliştirme konusundaki kararlılığı nedeniyle İrlanda Hükümeti'ne büyük miktarda kredi verilmeli. Onların planı bizim uygulamamızla birleştiğinde, İrlanda yakında Avrupa'nın en bağlantılı ülkesi haline geleceğinden, diğer ülkelerin takip edeceği bir model sağlıyor. Ulusal Genişbant Planının başarısı için kritik öneme sahip olan NBI, dünya lideri bir açık erişim ağının nasıl kurulacağını ve işletileceğini derinlemesine anlayan ve yeni ulusal ağda hizmet satmak için 70'in

üzerinde İnternet Servis Sağlayıcısının ilgisini çekecek küresel telekomünikasyon sektöründeki en iyi ve en parlak beyinlerden oluşan bir ekip oluşturdu. Araştırma, tasarım ve inşa uygulamalarımızdan, erken teknoloji tercihlerimize, paydaş katılımımızdan talep teşvik stratejimize ve net destekçi puanlarıyla endüstri lideri olmamızı sağlayan müşteri hizmetleri yeteneklerimize kadar her şeyi kapsayan öğrendiklerimizi Avrupa'nın geri kalanıyla paylaşmaktan heyecan duyuyoruz.”⁹

⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.globenewswire.com/news-release/2024/06/24/2902992/0/en/National-Broadband-Ireland-hosts-EU-Broadband-Competence-Offices-Network-as-NBP-rollout-passes-250-000-milestone.html> adresinden ulaşılabilir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

1. Nisan Ayında Mobil Numara Taşıma Yarım Milyonu Aştı

İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC) tarafından yayınlanan son verilere göre, mobil numara taşıma Nisan ayında 500.000 değişikliği aşmış: toplamda 504.711 işlem gerçekleşmiş ve 2023 yılının aynı ayında kaydedilen hacimden %16,5 daha fazla olmuştur. Ayrıca 109.638 sabit numara taşınmıştır.

Tüm Mobil sanal şebeke işletmecileri (MVNO) pozitif net taşınabilirlik bakiyeleri kaydederken, Vodafone, Orange, Movistar ve MASMOVIL Group negatif bakiyelere sahiptir. Mobil hat sayısı bir yıl öncesine göre %2,7 artarak 59,53 milyona ulaşmıştır. 2024'ün dördüncü ayında Movistar, Vodafone ve Orange pazardaki toplam mobil hatların %69,9'unu oluşturmuştur.

Toplam 51,44 milyon mobil hat, 2023'ün aynı ayına göre %1,3 daha fazla internet bağlantısına sahiptir.

Nisan ayı 17,49 Milyon genişbant hattı ile kapanmıştır. Bunların %87'si halihazırda eve kadar fiber (FTTH) hatlardır. Toplam FTTH hat sayısı Nisan ayında aylık 91.810 hat artışla 15,3 milyona ulaşmıştır. Movistar 5,5 milyon hat ile toplamın %35,7'sini oluşturmuştur. Movistar, Orange ve Grupo MASMOVIL toplam hat sayısının %74,9'unu oluşturmaktadır. Toplam eve kadar fiber (FTTH) hat sayısı 15,3 milyona ulaşmıştır. Mobil genişbant ses hatları ayı toplam 51,44 milyon ile kapatmıştır.¹⁰

¹⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/datos-telecos-mensual-abril-20240626> adresinden ulaşılabilir.

2. Hanehalkının Telekomünikasyon Paketlerine Yaptığı Harcama 2023'te Artış Gösterdi

İspanyol hanelerinin sahip olduğu elektronik iletişim hizmetlerine odaklanan en son CNMC Hanehalkı Paneli verilerine göre, İspanyol haneleri 2022 yılına kıyasla 2023 yılında paket telekomünikasyon hizmetleri için biraz daha fazla harcama yapmıştır.

Yıl sonunda dördü paket (sabit ve mobil telefon, sabit geniş bant ve mobil) aylık ortalama 43 Avro olarak gerçekleşmiştir. Beşli paketler (ödemeli TV'nin eklendiği) aylık 79.8 Avro'dur. 2022 yılı ile kıyaslandığına yaklaşık 3 Avro artış gösterdiği görülmektedir.

Elektronik haberleşme hizmetlerinin penetrasyonuna ilişkin olarak, sabit telefon düşüş eğilimini sürdürmüş ve iki yıl öncesine kıyasla altı puan azalarak her on haneden yedisinde yer almıştır. Buna karşılık, diğer hizmetler yaygınlık kazanmaya devam etmiştir.

Mobil kullanıcıların %85,5'i işletmecileriyle anlaşmalı bir mobil geniş bant hizmeti kullanarak internete bağlanırken, %92,2'sinin akıllı telefonu vardır. Bunların %24'ü ara sıra veya düzenli olarak açık Wi-Fi şebekelerini kullanmaktadır.¹¹

3. CNMC ve Avrupa Komisyonu Arasında Yeni Bir Anlaşma

İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC) ve Avrupa Komisyonu, her iki kurumdan personelin Dijital Piyasalar Yasası (DMA) çerçevesinde ortak soruşturma ekipleri aracılığıyla iş birliği yapmasına olanak tanıyacak bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır.

DMA, kapı bekçisi olarak hareket eden büyük çevrimiçi platformların adil davranmasını, yani işletmelere ve son kullanıcılara haksız koşullar dayatmamasını ve dijital hizmetlerinin açıklığını sağlamasını temin etmektedir.

CNMC Başkanı Cani Fernández ve Avrupa Komisyonu'nun Rekabetten Sorumlu Genel Müdürü Olivier Guersent, rekabetin geliştirilmesi ve savunulmasının yanı sıra

¹¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/panel-hogares-gastos-telecomunicaciones-20240621> adresinden ulaşılabilir.

İspanya ve Avrupa dijital pazarlarının düzgün işleyişi konusunda iş birliğini sürdürme kararlılıklarını ifade etmişlerdir.¹²

¹² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/mou-ce-20240606> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km2.
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı:	%88,31

İsveç'ten 1800 Mhz Spektrum İhalesi için Başvuru Sahiplerine Davet

5 Haziran 2024 tarihinde İsveç düzenleyici kurumu PTS, 30 Eylül 2024 tarihine kadar açık artırmaya katılmak üzere başvuruları davet etmiştir.

PTS, Kasım 2025'te 1800 MHz bandı için yeni lisansları açık artırmaya çıkarmayı planlamaktadır. Açık artırma, mevcut lisansların 31 Aralık 2027'de sona ereceği 1800 MHz bandında 2x35 MHz, yani 1710-1720 / 1805-1815 MHz ve 1755-1780 / 1850-1875 MHz sunacaktır.

Başvuru prosedürü, 2023 yılında 900 MHz, 2.1 GHz ve 2.6 GHz'in verilmesine benzer şekilde iki bölüme ayrılmıştır:

- Bölüm 1 (bu ay duyuruldu) başvuru sürecine ilişkin ayrıntıları, özellikle de İsveç'in güvenliğinin korunmasına ilişkin gereklilikleri içeriyor. İsveç Elektronik Haberleşme Kanunu'nun (2022:482) 3. bölüm, 6. kısmı uyarınca PTS, hangi başvuru sahiplerinin güvenlik gerekçesiyle spektrum verme prosedürüne katılmaya uygun olacağına karar vermeden önce İsveç Güvenlik Servisi ve İsveç Silahlı Kuvvetleri'ne danışmalıdır.
- Bölüm 2 (2025'in başlarında istişare için yayınlanacak), açık artırma tasarımı ve süreci ile yeni lisanslara ekli hüküm ve koşullara ilişkin ayrıntılı kuralları içerecektir.

Ödül prosedürünün mevcut aşamasında, başvuru sahiplerinin başvurularıyla birlikte, aşağıdakiler de dahil olmak üzere güvenlikle ilgili bir dizi hususu kapsayan bilgileri sunmaları gerekmektedir:

- spektrum lisansının kullanım amacı ve varsa İsveç'in ulusal güvenliği üzerindeki potansiyel etkisi;
- başvuru sahibinin mülkiyet yapısı ve yönetimi;
- çekirdek şebeke, radyo erişim şebekesi ve işletme ve bakım sistemleri dahil olmak üzere planlanan sistem mimarisi;
- işletme ve bakım sistemlerinin planlanan yerleri;
- ana tedarikçiler ve alt yükleniciler; ve
- başvuru sahibi tarafından öngörülen güvenlik ve denetim tedbirlerine ilişkin özel gereklilikler.¹³

¹³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye [Cullen International \(cullen-international.com\)](http://Cullen International (cullen-international.com)) adresinden ulaşılabilir.

İSVİÇRE

Nüfusu:	8.796.669
Yüzölçümü:	41.285 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	89.349 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BAKOM-OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	10.586.481
Sabit Şebeke Abonesi:	4.330.800
İnternet Kullanım Oranı(%):	98

1. Swisscom'un İtalyan İştiraki Fastweb FiberCop'taki Hisselerini Satması

İsviçreli Swisscom'un İtalyan iştiraki Fastweb, FiberCop'taki yüzde 4,5 hissesini 438,7 milyon Avro karşılığında KKR'nin bir iştiraki olan Optics Bidco'ya (Optics) sattığını duyurmuştur. Swisscom'dan yapılan açıklamada, bu değer KKR'nin FiberCop hissesi için TIM'e ödediği oransal fiyatla uyumlu olduğu belirtilmiştir.

FiberCop, İtalyan telekomünikasyon şirketi TIM, Amerikan yatırım şirketi KKR ve Fastweb tarafından İtalya'daki fiber altyapıların gelişimini hızlandırmak amacıyla kurulmuş bir şirkettir. 2021'den bu yana FiberCop'un kurucu hissedarı olan Fastweb, satışın FiberCop ile mevcut toptan satış anlaşmasını etkilemeyeceğini teyit etmiştir.

Fastweb, uçtan uca kontrollü fiber şebekesinin kapsamını artırmak için yatırımlar yapmaya ve üçüncü taraflara toptan satış hizmetlerinin önemli bir sağlayıcısı olmaya devam edeceğini ayrıca pazarda sağlam ve rekabetçi tekliflerin bulunmasını sağlayacağını bildirmiştir.

Swisscom, işlemin KKR tarafından NetCo işleminin tamamlanmasına tabi olduğunu; işlemin kapanışının 2024 yılının 3. çeyreğinde beklendiğini söylemiştir.

Bir başka gelişme olarak, 15 Mart 2024 tarihinde Vodafone Italia'yı 8 milyar Avro karşılığında borçsuz ve nakitsiz olarak satın alacağını duyuran Swisscom, Mayıs

2024'te satın alma işleminin finansmanını cazip koşullarda ve 2025 yılının ilk çeyreğinde beklenen kapanıştan önce tamamladığını açıklamıştır.¹⁴

2. İsviçreli Bilim İnsanlarının Süper Lazeri Küçük Bir Çip Üzerinde Küçültmesi

Minyatürleştirilmiş lazerler için üretimi daha uygun maliyetli, taşınabilir ve gelecekte artan sayıda uygulamaya güç sağlayabileceği belirtilmektedir.

İsviçre'deki École Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL) araştırmacıları, geleneksel fiber tabanlı lazerlerin performansıyla eşleşen dünyanın ilk çip entegreli lazerini geliştirmiştir. Bu başarının, çeşitli alanlar için daha küçük, daha taşınabilir, uygun maliyetli lazerlerin geliştirilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1960'larda ortaya çıkmalarından bu yana lazerler dünyamızın çalışma şeklini değiştirmiş, hassas üretimden modern ameliyatlara, telekomünikasyondan baskıya kadar hızla modern dünyanın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir.

Artan uygulamalarla birlikte, üretimi daha ucuz ve kullanımı daha kolay olan daha küçük lazerlerin geliştirilmesine de ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmacılar, yüksek kaliteli ışınları, yüksek güç çıkışı ve düşük gürültüsü nedeniyle lazerler arasında altın standart olarak kabul edilen fiber tabanlı lazerlerin minyatürleştirilmesi üzerinde çalışmaktadır.

EPFL'de fizik profesörü olan Tobias Kippenberg liderliğindeki bir araştırma ekibi, fiber tabanlı lazerlere benzeyen ışın özellikleri sunan fotonik bir çip üzerine yerleştirilmiş erbiyum katkılı bir dalga kılavuzu lazer geliştirmiştir. Erbiyum, bir lazerde ışık kaynağı olarak görev yapan nadir toprak elementidir. Araştırmacılar bunu başarmak için son teknoloji ürünü bir üretim süreci kullanmış ve silikon nitrür fotonik devre üzerinde bir metre uzunluğunda bir çip üstü optik boşluk inşa etmeye başlamıştır. Optik boşluk, optik geri besleme sağlayan bir dizi aynadan oluşmaktadır.

Ekip daha sonra erbiyum iyonlarını ışıma için gereken kazancı oluşturmak üzere devre üzerine implante etmiş ve erbiyum iyonlarını uyarmak, ışık yaymak ve lazer ışını üretmek için yarı iletken bir pompa ile entegre etmiştir.

¹⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://telecomtalk.info/swisscom-italian-subsiary-fastweb-sells-stake-fibercop/977528/> adresinden ulaşılabilir.

Lazer ışınının darlığı, LiDAR'dan algılamaya, jiroskop yapmaya ve optik frekans kullanarak metroloji gerçekleştirmeye kadar çeşitli uygulamalar için gerekli olan sabit ışık üretmesini sağlamaktadır. Araştırmacılar, test edildiklerinde lazer ışınlarının 10 mW'lık bir güç çıkışı ürettiğini ve 70 dB'den daha yüksek bir yan bastırma oranına sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu, geleneksel lazer sistemlerinden çok daha üstün bir değerdir.

Lazerin fiber tabanlı lazerlerden daha iyi performans gösterdiği bir alan, C- ve L-bantlarında 40 nanometrenin üzerinde dalga boyu ayarlanabilirliği olduğu belirtilmiştir. Bu dalga boyları telekomünikasyon uygulamaları için önemlidir ve fotonik çip lazerin daha iyi sistemler sunulmasına yardımcı olacağı öngörülmektedir.

Basın açıklamasında, bu tür erbiyum lazerlerin çip ölçekli cihazlarda minyatürleştirilmesinin, maliyetleri düşürdüğü ve telekomünikasyon, tıbbi teşhis ve tüketici elektroniği gibi uygulamalara entegre edilmelerini kolaylaştırdığı için de faydalı olduğu belirtilmiştir.¹⁵

3. ZTE'nin İsviçre'de Yapay Zeka Taahhüdünü Teyit Etmesi

Entegre bilgi ve iletişim teknolojisi (ICT) çözümleriyle bilinen ZTE Corporation, İsviçre'nin Cenevre kentinde düzenlenen AI for Good Summit 2024'te toplumun iyiliği için yapay zeka inovasyonunu ilerletmeye olan bağlılığını bir kez daha teyit etmiştir. Altın Sponsor olarak ZTE'nin katılımı, etkinlikte üst üste dördüncü yılını kutlamış ve şirketin yapay zeka inovasyonunu daha iyi hale getirme konusundaki kararlılığını vurgulamıştır.

AI for Good Summit 2024, tüm insanlık için adil faydalar sağlamaya odaklanarak yapay zekanın teknik ilerlemelerini ve potansiyel uygulamalarını keşfetmeyi amaçlamıştır. Etkinlikte açılış sunumları, panel tartışmaları ve en son yeniliklerin sergilendiği bir yapay zeka sergisi yer almıştır. Etkinliğe hükümet yetkilileri, şirket CEO'ları, akademik uzmanlar ve dünya çapında 183 ülke ve bölgeyi temsil eden büyük medya kuruluşlarından gazeteciler katılmıştır.

¹⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://interestingengineering.com/innovation/laser-on-a-silicon-chip-epfi> adresinden ulaşılabilmektedir.

ZTE, fuar standında akıllı bilgi işlem altyapısı, Nebula büyük modeli, sürdürülebilir kalkınma hedefleri için yapay zeka uygulamaları ve yapay zeka destekli akıllı üretim fabrikaları da dahil olmak üzere bir dizi son teknoloji yapay zeka çözümü sunmuştur.

ITU Partner2Connect Digital Coalition'ın P2C Şampiyonu olan ZTE, zirve sırasında dördüncü P2C taahhüdünü açıklamıştır. Bu taahhüt, yapay zekanın sınırlarını keşfetmek ve dijital ekonominin sürdürülebilir gelişimini desteklemek için 1.000'den fazla küresel ortakla işbirliği yapmayı içermektedir.

ZTE, çeşitli ortaklarla birlikte çalışarak, AI for Good'un önemini artırmayı ve daha bağlantılı, akıllı ve sürdürülebilir bir dünyaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. ITU tarafından 2017 yılında başlatılan AI for Good Zirvesi, insanlığın yararı için yapay zekadan yararlanmaya ve yapay zeka teknolojisini geliştirmeye odaklanmaktadır. Bu yılki zirveye katılımcıların ve şirketlerin rekor düzeyde katılım göstermesi, yapay zeka geliştirme, uygulama ve yönetim konularına yönelik küresel ilginin arttığına işaret etmektedir.¹⁶

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecomreviewasia.com/news/industry-news/4300-zte-reaffirms-ai-commitment-at-2024-summit> adresinden ulaşılabilir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km ²
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. AGCOM'dan Fastweb'in Hizmet Kalitesi Konusundaki Taahhütlerine Onay

İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), Fastweb tarafından hizmet kalitesinin (QoS) izlenmesine ilişkin sunulan taahhütleri Aralık 2023'te onaylamıştır.

İşletmeci, sabit ve mobil hizmetler için QoS parametrelerini yayınlama yükümlülüklerine uymaması nedeniyle AGCOM tarafından bir yaptırım prosedürünün başlatılmasının ardından taahhütlerini sunmuştur. Fastweb, 2021 yılı için QoS izleme sonuçlarını ve özellikle faturalandırma şikayetleri başta olmak üzere alınan şikayetlere ilişkin bilgileri yayınlamamıştır.

Fastweb'in taahhütleri ve AGCOM'un yorumları

Taahhüt	İlave bilgi	Fastweb'in notları	AGCOM'un yorumları
QoS raporları için kullanılacak elektronik şablonun doğru ve eksiksiz derlenmesini sağlayacak otomatik mekanizmanın oluşturulması	Fastweb, hatalar veya eksik bilgiler durumunda ek bir otomatik uyarı sistemi ile birlikte, düzenleyici tarafından hâlihazırda kullanılanlara benzer formları diğer işletmecilerin kullanımına sunacak şekilde AGCOM'a iletacaktır.	Yeni mekanizma hataları önleyecek ve hızlı veri analizine imkan sağlayacaktır.	Tedbir son kullanıcılara yardımcı olacak ve tüm pazara genişletilebilecektir.
İptal sonrası faturalandırmayla alakalı şikayet oranına ilişkin yeni bir anahtar performans	Bir hizmetin devre dışı bırakılmasından sonra alınan şikayetlerin sayısı, belirli bir dönemdeki toplam devre dışı	KPI şeffaflığı artıracak ve gelecekte tüm pazara genişletilebilecektir.	Bu yeni göstergenin uygulamaya konması, diğer işletmecilerin proaktif davranışlarını teşvik edebilecek ve iş

Taahhüt	İlave bilgi	Fastweb'in notları	AGCOM'un yorumları
göstergesinin (KPI) tanıtılması	bırakma sayısı ile karşılaştırılacaktır.		süreci verimliliğini artırabilecektir. Bu, hizmetin devre dışı bırakılması için yanlış faturalandırmaya odaklanan ilk KPI'dır ve düzenleyici müdahalelerinin hedefe yönelik uygulamaların benimsenmesinde AGCOM'a yardımcı olabilecektir.
Kullanıcı transfer kodlarıyla ilgili şikayet oranını hesaplamak için yeni bir KPI'nın getirilmesi (örneğin, talep edilmeden işletmeci değiştirilmesini çarpmayı önlemek için kullanılan kodlar)	Transfer kodunun belirli bir zaman aralığında alınan şikayetlerin sayısı, aynı dönemde alınan transfer emirlerinin sayısı ile karşılaştırılacaktır.	Bu tür bir tedbir pazar hareketliliğini kolaylaştıracak ve rekabeti artırıcı etkiler oluşturulacaktır.	KPI taklitçi davranışları teşvik edebilecek ve hizmet kalitesi açısından rekabet gücünü artırabilecektir.
İzleme Birimi	Fastweb, taahhütlerin doğru şekilde uygulanmasını izlemek için bağımsız bir organ kuracaktır. İşletmeci, düzenleyiciye altı aylık bir rapor sunacaktır.	Yeni birim, AGCOM'un QoS kararlarının doğru uygulanmasına ilişkin izleme faaliyetini kolaylaştırmaktadır.	-

Yaptırım prosedürü, AGCOM taahhütlerin doğru şekilde uygulandığını doğrulayana kadar askıya alınacaktır. İdari para cezalarına ilişkin yeni kurallar, işletmecinin hukuka aykırı davranışın telafisi için taahhütte bulunmasına imkan tanımaktadır.

Elektronik Haberleşme Kanunu Madde 98, düzenleyicinin sunulan QoS hakkında kapsamlı, karşılaştırılabilir, güvenilir, kullanıcı dostu ve güncel bilgilerin yayınlanmasını talep edebileceğini belirtmektedir.

AGCOM'un 254/04/CSP sayılı kararının A Ekinin 3. maddesinde, sabit ses hizmetleri sunan işletmecilerin, her dönem için elde edilen sonuçlara ilişkin bir rapor yayınlarak düzenleyiciye göndermeleri gerektiği belirtilmekte ve aynı yükümlülük, 131/06/CSP sayılı kararın Ek A'sında internet servis sağlayıcıları için de getirilmektedir. 154/12/CONS kararına göre işletmeciler, elde edilen sonuçlara ilişkin raporu

AGCOM'a gönderirken düzenleyicinin web sitesinde sunulan elektronik şablona uymak zorundadır.¹⁷

2. TIM 2024 Yılı Faaliyet Raporu

Telekomünikasyon Şirketi TIM'in toptan erişim hizmetlerini izleme ve doğrulama işlevine sahip olan iç Denetim Kurulu (OdV), 2024 yıllık raporunu yayınlamıştır. OdV'nin 2023 yılında gerçekleştirdiği başlıca faaliyetler şunlardır:

- Kabine kadar fiber (FTTC, fiber to the cabinet) ağının kalitesine ilişkin kalıcı bir gözlemevinin kurulması,
- OdV aracılığıyla işlem temel performans göstergelerinin (KPI'lar) eşitliğinin izlenmesi ve düzenleyiciye ayrımcılık yasağı getiren KPI panelinin güncellenmesine yönelik bir teklif sunulması,
- TIM'in çok yüksek kapasiteli şebekelerini (VHCN, Very High Capacity Networks) geliştirme planları üzerinde kontrol ve
- Alternatif işletmecilerin şikayetlerinin ele alınması.

Raporda ayrıca telekomünikasyon düzenleme kurumu AGCOM tarafından OdV'den talep edilen özel destek faaliyetleriyle birlikte 2024 eylem planı da yer almaktadır. Özellikle OdV, optik ağ birimlerinin (ONU, optical network units) doygunluğunun giderilmesi (desatürasyon) sürecindeki muamele eşitliğinin sürekli izlenmesiyle görevlendirilmiştir.

OdV'nin AGCOM'a desteği yıllar geçtikçe yoğunlaşmıştır. 2024 sabit erişim pazarı analizinde denetim kuruluna da yeni görevler verilmiştir. Yeni ana görevler şunlardır:

- FiberCop'un yasal olarak ayrılmasının ardından mevcut KPI panelinin güncellenmesi için AGCOM'a bir teklif sunmak,

¹⁷ Konuya ilişkin detaylı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/-documents/B5TEEU2024_0006 adresinden ulaşılabilir.

- Hizmetten çıkarma süreci için belirlenen koşullara uygunluğun doğrulanması konusunda düzenleyici kuruma destek olmak,
- AGCOM'a, ayrımcılık yasağına uyumun gerçekleşmesi konusunda destek olmak ve sonuçta bir teknik kurula katılmak ve
- Eve Kadar Fiber Sanal Paketlenmemiş Erişime (VULA FTTH) kadar genişletilmiş ayırıştırma modelinin izlenmesinde düzenleyiciyi desteklemek (üçüncü taraflarca hat aktivasyonu ve arıza onarım hizmetleri sağlama imkanı).

OdV, TIM'in toptan erişim ürünlerini kullanan tüm işletmecilere (TIM'in perakende operasyonları ve alternatif işletmeciler) eşit muamele yapılmasını garanti etmek amacıyla 2008 yılında kurulmuştur. Ayrıca AGCOM ve TIM'e özel teknik destek sağlamakla da görevlidir.

Yönetim kurulu beş bağımsız üyeden oluşmaktadır. Başkan dahil dördü AGCOM tarafından ve biri TIM tarafından atanmaktadır.¹⁸

3. Avrupa Komisyonu'ndan, KKR'nin TIM'in Sabit Ağını Satın Almasına Onay

İlk aşama birleşme incelemesinin ardından, Avrupa Komisyonu, yatırım şirketi KKR'nin İtalyan telekomünikasyon şirketi TIM'in sabit ağ varlıklarını satın almasına şartsız olarak izin vermiştir. Komisyon, işlemin, KKR'nin hem TIM'e hem de diğer işletmecilere hizmet vereceği İtalya'daki genişbant erişim hizmetleri toptan pazarı üzerinde önemli bir olumsuz etki oluşturmayacağı sonucuna varmıştır.

İşlem, TIM'in sabit ağ altyapısı varlıklarını perakende işinden ayırarak dikey entegrasyonunu sona erdirmeye yönelik gerçekleştirdiği uzun bir süreci sonuçlandıracaktır.

Kasım 2023'te TIM Grubu yönetim kurulu, KKR'nin FiberCop dahil TIM'in sabit ağ varlıklarının satın alınmasına ilişkin 16 Ekim 2023 tarihinde sunduğu bağlayıcı teklifi onaylamıştır.

¹⁸ Konuya ilişkin detaylı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/-documents/B5TEEU2024_0006 adresinden ulaşılabilmektedir.

KKR halihazırda, TIM'in ikincil bakır ve fiber ağını işleten, yasal olarak ayrılmış şirket olan FiberCop'un %37,5 hissesine sahiptir.¹⁹

¹⁹ Konuya ilişkin detaylı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site-/documents/B5TEEU2024_0006 adresinden ulaşılabilir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

2023'te Posta Pazarının Durum Raporu

UKE "2023'te Posta Pazarının Durumu Raporu"nu yayınlamıştır. 2023'te Polonya posta hizmetleri pazarının değeri (16,51 milyar PLN) 2022'ye kıyasla 1,97 milyar PLN artarak %13,6'lık bir büyüme oranına ulaşmıştır. Büyüme oranı bir yıl daha çift haneli rakamlara ulaşmıştır.

Pazarın değerindeki artışa, 2023 yılında 2,04 milyar adede ulaşan ve bir önceki yıla göre %3,6'lık bir artış gösteren toplam posta hizmetleri hacmindeki minimal artış da eşlik etmiştir.

Kurye gönderileri, 2023 yılında bir milyar sınırını aşarak sağlanan en büyük posta hizmeti olmuştur. Kurye gönderileri, 2023 yılında posta pazarının değerinin %71,3'ünü ve toplam posta hizmetleri hacminin %51,7'sini oluşturmuştur.

Kurye segmenti, e-ticaretin büyümesinin ardından son birkaç yıldır hacim olarak giderek artmaktadır. Bu da her yıl on milyonlarca parça ve yüz milyonlarca gelir artışı anlamına gelmektedir.

Halihazırda önemli bir değere sahip olmasına rağmen, Polonya posta hizmetleri pazarının daha da büyüme potansiyeli bulunmaktadır.²⁰

²⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.uke.gov.pl/en/newsroom/report-on-the-state-of-the-polish-postal-market-in-2023.396.html> adresinden ulaşılabilir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

ANACOM 2023 Faaliyet Raporu

ANACOM, 2023 Yılı Düzenleme, Denetleme ve Diğer Faaliyetlere İlişkin Raporunu yayınlamıştır. Kurum, sektörün sürdürülebilir gelişiminin, rekabetin teşviki ve savunulmasının ve tüketicilerin ve diğer kullanıcıların hakları ve çıkarları ile birlikte kamunun korunmasının tam olarak sağlanması amacıyla iletişim sektörünün düzenlenmesi misyonunu geliştirmiştir.

ANACOM, 2023 yılında elektronik iletişim ve posta ağları ve hizmetlerine ilişkin olarak hem arz hem de talep tarafında yetkileri kapsamında hareket etmiştir. Bu eylemin bir parçası olarak ANACOM, ilgili pazarların analizlerini tamamlamış, etkin piyasa gücüne (EPG) sahip işletmecilere yükümlülükler getirmiş ve bunları değiştirmiş, altyapıya erişimin simetrik düzenlenmesini sağlamış, evrensel hizmet konularında harekete geçmiş ve düzenleyici ve yumuşak güç girişimlerini geliştirmiştir. Piyasadaki aksaklıkları düzeltilmesi, tüketicinin korunmasını ve bölgesel bütünlüğün sağlanması hususlarında çalışmalarını sürdürmüştür.

ANACOM aynı zamanda spektrumun, ihtiyaç duyulan hizmetlerin ve uygulamaların geliştirilmesine yardımcı olacak ve ortaya çıkan toplumsal refahı en üst düzeye çıkaracak şekilde yönetilmesini ve tahsis edilmesini sağlamaya yardımcı olmaya devam etmiştir.

Arz yönlü müdahaleyle ilgili olarak, elektronik iletişim piyasalarının analizine ilişkin kararların alınmasının altını çizmek gerekmektedir.

Tüketicilerin ve elektronik iletişim hizmetlerinin diğer son kullanıcılarının hak ve çıkarlarının korunmasına ilişkin olarak öne çıkan düzenlemelere aşağıda kısaca yer verilmektedir:

- Yıllık fiyat değişiklikleri ve diğer sözleşme koşullarına ilişkin hükümlerin öngörülebirliliğini ve şeffaflığını sağlamak amacıyla MEO, NOS ve VODAFONE tarafından kullanılan sözleşme modelleri bağlamında alınan önlemler;
- Açık İnternet bağlamında Portekiz'de sıfır dereceli ve benzer tekliflerin sağlanmasına ilişkin koşullar bağlamında, sıfır dereceli uygulamalara ilişkin trafik ile diğer trafik arasındaki ayrımcılık durumlarını önleme kararı;
- Hizmet sözleşmeleri alanında, hem sözleşmenin imzalanması sırasında yeterli bilginin sağlanması hem de sözleşmelerin feshedilmesi ve elektronik iletişim hizmetleri sağlayıcılarının değiştirilmesi için gerekli prosedürlerin tanımlanması amacıyla düzenleyici prosedürlerin başlatılması;
- Engelli son kullanıcılara eşit erişim ve seçenek sağlanmasına yönelik yönetmeliğin hazırlanması kapsamında yürütülen çalışmalardır.

Tüketici ve pazar bilgilerinin tanıtımına ilişkin olarak 2023 yılına, mevcut bilgilerin sürekli güncellendiği GEO.ANACOM kamu portalının lansmanı damgasını vurmuştur. GEO.ANACOM, kullanıcılara elektronik haberleşme ve posta sektörlerine ilişkin mevcut coğrafi verilere dayalı bir işlevler portföyü sunarak, kullanıcıların diğer şeylerin yanı sıra sabit, mobil ve uydu ağlarının kapsamını ve posta sektörüyle ilişkili postane ağını da içeren diğer bilgileri görselleştirmelerini sağlamaktadır.

Evrensel hizmet bağlamında, hem elektronik haberleşme hem de posta sektörlerinde aşağıdaki çalışmalar yürütülmüştür:

- Bu hizmetin sağlanmasına ilişkin net maliyetlerin hesaplanmasına yönelik metodolojide yapılan değişiklik de dahil olmak üzere, geniş bant internet erişim hizmetlerinin (SIT) sağlanmasına yönelik Sosyal Tarife; ve
- Evrensel posta hizmeti çerçevesinde hizmet kalitesi parametrelerinin revizyonu için bir taslak teklifin ve CTT tarafından 2024 yılı için sunulan fiyat teklifi için uygunluk raporunun hazırlanması.

Radyo spektrum yönetimi alanında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

- DENSE AIR'e 5G ihalesi öncesinde verilmiş olan 3.6 GHz bandındaki Frekans Kullanım Hakkı'nın (RUF) iptalinin bir parçası olarak;
- MEO'ya DTT hizmeti için verilen Radyo Spektrumu Kullanım Hakkının (RURS) 10 Aralık 2030 tarihine kadar 7 yıllık bir süre için uzatılması;
- REPART'ın 410-430 MHz bandında Mobil Trunking Hizmetinin sağlanması için kendisine tahsis edilen RUF'un yenilenmesi talebinin analizi ve reddedilmesi;
- Hakların yenilenmesinin ardından 5G İhale Yönetmeliği kapsamında tahsis edilen RURS, DENSE AIR RURS ve 900 MHz ve 1800 MHz bantlarındaki MEO ve Vodafone RURS ile ilgili yükümlülükler uyumun değerlendirilmesine yönelik metodolojinin geliştirilmesi; ve
- ANACOM'un kullanılan frekansları koordine etmeye yardımcı olduğu, ülke için önem taşıyan etkinlikler için (16. Dünya Gençlik Günü gibi) geçici lisansların verilmesi ve deniz mobil hizmeti için 700'den fazla radyo lisansının yenilenmesi de dahil olmak üzere, radyo ağları ve istasyonları için lisansların verilmesi, değiştirilmesi, yenilenmesi ve iptal edilmesiyle ilgili faaliyetlerdir.

Numaralandırma alanında, arayan hattın ve mesajı gönderenin kimliğinin belirlenmesi ve Taşınabilirlik Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına yönelik düzenleme çalışmalarını başlatılmıştır.

Kamuya açık elektronik iletişim ağları ve kamuya açık elektronik iletişim hizmetlerini sabit bir yerde sağlayan şirketlerin, belediye hak ücretinin hesaplanması, mahsup

edilmesi ve teslimine ilişkin usul ve esasları belirleyen yönetmelik taslağının onaylanması konusunda da çalışmalar yapılmıştır. İstatistiki bilgilerin sağlanmasına ilişkin 16 Mayıs tarih ve 255/2017 sayılı Yönetmelik'te değişiklik yapan 6 Haziran tarih ve 643/2023 sayılı Tüzük de onaylanmıştır.

Ulusal İstatistik Enstitüsü ile yapılan işbirliği sonucunda 2023 yılı boyunca iletişim sektörüyle ilgili bilgileri içeren “TV sinyaline erişim araçları” ve “Elektronik iletişim tüketicisi” adlı yeni raporlar ve Eurostat tarafından sağlanan kamuya açık bilgilere dayanan “Vatandaşların ve Şirketlerin Dijital Becerileri” raporu yayınlanmıştır²¹.

²¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1788544> adresinden ulaşılabilmektedir.

AMERİKA KITASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km ²
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1. ABD Telekomünikasyon Şirketleri Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı Sona Erdiği için Yardım Sözü Verdi

Amerika Birleşik Devletleri'nde ihtiyaç sahiplerine düşük maliyetli internet erişimi sağlayan "Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı (ACP)" 2024 yılı Mayıs ayının son Cuması itibarıyla resmi olarak sona ermiştir. Savunucuları, Kongre'yi daha fazla fon sağlaması için harekete geçiremediğinden sonlandırılması kaçınılmaz olan programın FCC tarafından yeniden başlatılacağına dair umutlar olsa da ülkenin büyük telekom işletmecilerinden bazıları bu opsiyon yerine uygun kullanıcılar için 30 ABD Dolarının altındaki kendi düşük bütçeli planlarını sürdürmeyi taahhüt etmektedir.

FCC Başkanı Jessica Rosenworcel konuya ilişkin yaptığı açıklamada, "Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı'nın, düşük gelirli bireylere özel olarak tasarlanan yerel programlar ile ülke çapında bir diğer destekleyici program olan Lifeline programının tamamen karşılayamadığı önemli boşlukları doldurduğunu belirtmiştir. Rosenworcel FCC'nin, Kongre'nin Uygun Fiyatlı Bağlantı Programını gelecekte finanse etmesini desteklemek için ihtiyaç duyabileceği herhangi bir yardımı sağlamaya hazır olduğunu ve ek fon sağlanırsa programa devam edebileceklerini ifade etmiştir.

Fonun kaynaklarının bir süredir tükendiği kamuoyunca da bilinmekte olup Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı Şubat ayında yeni başvuruları kabul etmeyi bırakmış ve Nisan

ayında da sunduğu destekleri sona erdirmiştir. Uygun Fiyatlı Bağlantı Programının yöneticileri hem FCC hem de diğer paydaşlar vasıtasıyla Kongre'nin programa ek mali destek sağlaması için aylarca lobi yapmış ancak başarılı olamamışlardır.

2022 başında faaliyete geçen program, federal bir program olup, uygun hanelere katılımcı internet servis sağlayıcıları (İSS) aracılığıyla sunulan internet hizmetinin maliyetinden aylık 30 ABD Dolarına kadar (uygun Kızılderili topraklarındaki haneler için 75 ABD Dolarına kadar) indirim sağlamaktadır. Program bünyesinde ayrıca dizüstü bilgisayarlar ve tabletler gibi ilgili donanımlarda da destekleyici ek indirimler bulunmaktadır.

Başvuruların kapandığı tarih itibarıyla, 23 milyondan fazla ABD hanesi Uygun Fiyatlı Bağlantı Programına kayıtlı olarak gözükmektedir. Bu sayının yaklaşık 11,5 milyonu asker ailesi, 4 milyonu yaşlı, 5,75 milyonu Afrika kökenli Amerikalı hane, 5,75 milyonu Latin kökenli hane ve 320.000'i ise Kızılderili topraklarındaki haneleri içermektedir.

FCC, kışın yaptığı bir anketin, Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı kullanan hanelerin %68'inin programın başlamasından önce ya sürekli olmayan bağlantılara sahip olduğunu ya da hiç bağlantıya sahip olmadığını gösterdiğini eklemiştir.

Beyaz Saray, Başkanın "ailelerin uygun fiyatlı yüksek hızlı internete erişimini sürdürmelerini sağlamak için mümkün olan her şeyi yapmaya kararlı" olduğunu ifade etmektedir ancak şimdiye kadar, geçici de olsa bir çözüm bulmak için açığı kapatan özel şirketlerdir.

Farklı büyüklüklerdeki 14 İSS, yılın geri kalanında düşük gelirlili hanelere aylık 30 ABD Doları veya daha azına genişbant planları sunmayı gönüllü olarak taahhüt etmiştir. Beyaz Saray, söz konusu sağlayıcıların toplu olarak 10 milyona kadar Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı hanesini kapsadığını ifade etmektedir.

Listedekilerin çoğu küçük, bölgesel şirketler olsa da AT&T ve Verizon gibi büyük işletmeciler ile kablo TV operatörleri Comcast, Cox, Charter's Spectrum ve Altice USA'nın bir parçası olan Optimum da destek sunan işletmeciler arasındadır. Listede T-Mobile US ise yer almamaktadır. İşletmeci Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı

müşterileri için Ağustos ayı sonuna kadar tedarik sağlamış olup ve halihazırda müşterilerini farklı seçeneklere yönlendirmektedir.

Uygun Fiyatlı Bağlantı Programı artık resmen sona ermiş olsa da tartışmalar burada bitmeyecek gibi görünmektedir. Biden yönetimi hala Kongre'deki Cumhuriyetçileri fon uzatmasını desteklemeye zorlamakta olup FCC Başkanı Rosenworcel de programı kurtarmak için henüz geç değil demektedir.²²

2. Kuiper Projesi Uydu Fırlatmalarında Gecikme

Amazon, Haziran ayı içerisinde düşük yörünge uydularının üretim hızını artırmaya ve fırlatmaya yardımcı olacak yeni bir tesis hakkında kamuoyunda heyecan veren bir açıklama yapmış ancak hemen ardından da konuyla ilgili yürütmekte olduğu Kuiper Projesinin takvimlerinde sessizce değişikliğe gitmiştir. Bu değişiklik söz konusu projenin planlanandan biraz daha geç başlayacağı anlamına gelmektedir.

İnternet devi, bu hafta Washington, Kirkland'da yeni bir tesis açmış olup, bu tesis, Kuiper Projesi'nin düşük yörünge uydularının takımıydızını oluşturacak uyduların üretim merkezi olarak hizmet verecektir. Fabrika tamamen faaliyete geçtiğinde, günde beş adede kadar uydu üretebilecektir. Bu adım Amazon'un düşük yörünge uydular pazarındaki rakiplerini yakalama çabasında kritik bir rol oynayacaktır.

Amazon, daha önce uyduları yılın ilk yarısında yörüngeye yerleştirmeyi ve yıl sonunda seçili müşterilerle testlere başlamayı hedeflerken, ilk uydu fırlatmalarının bu yılın dördüncü çeyreğine kadar gerçekleşmeyeceğini ve ilk müşterilerin 2025'te internete bağlanacağını duyurmuştur.

Bu gecikme çok büyük bir gecikme sayılmamakla birlikte düşük yörünge uydular pazarı kızıştıkça haftalar bile önemli hale gelmektedir. Elon Musk'ın SpaceX şirketine ait Starlink ve OneWeb gibi önemli rakipler halihazırda müşterilere hizmet vermekte

²² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/public-policy/us-telcos-pledge-to-help-as-affordable-connectivity-programme-ends> adresinden ulaşılabilmektedir.

olup Starlink'in yörüngede 6.000'den fazla uydusu bulunmaktadır. Buna ek olarak Haziran ayının ilk Perşembe günü 23 yeni Starlink uydusu daha fırlatılmıştır.

Amazon, test amaçlı kullandığı birkaç prototip uyduya sahiptir ancak hedeflenen dağıtım miktarlarına ulaşmak için işleri hızlandırması gerekmektedir. FCC, Kuiper Projesi kapsamında 3.236 uydunun fırlatılmasına 2020 yılının Temmuz ayında izin vermiştir. Bu uyduların yarısının 2026 yılının ortasına kadar yörüngeye yerleştirilmesi gerekmektedir.

Kirkland tesisinin bu konuda faydası büyük olacaktır. Uydu üretimi ve testlerini tek başına yapabilen 172.000 metrekarelik bir fabrika olan bu yeni tesisin Haziran ayı başında resmen açılışı yapılmış olsa da tesis Nisan ayından beri faaliyet göstermektedir.

Günde beş adede kadar uydu üretim kapasitesinden bahsedilmesi, tesisin maksimum potansiyeli ile ilgilidir ve muhtemelen henüz bu seviyeye ulaşılmamıştır. Project Kuiper ekibi, güvenilirlik veya emniyetten ödün vermeden donanımı test etmek için yeni ve daha verimli yollar geliştirerek bu üretim seviyesine ulaşmaya çalışmaktadır. Amazon yetkilileri bunun sonucunda da her bir uydu için test süresinin aylardan günlere düştüğünü belirtmektedir.

Project Kuiper'ın üretim operasyonları başkan yardımcısı Steve Metayer kamuoyuna yaptığı güncel bir açıklamada bu ölçekte gelişmiş iletişim uyduları inşa etmenin inanılmaz derecede karmaşık bir iş olduğunu ve her bir Kuiper uzay aracının performans, güvenilirlik ve emniyet standartlarını karşılamasını sağlamak istediklerini ifade etmiştir.

Metayer ekibin kaydettiği ilerlemenin çok etkileyici olduğunu ve artık tam ölçekli bir konuşlandırma öncesinde üretimi artırmak için temel unsurlara sahip olduklarını söylemiş olup müşterilere en kısa zamanda hizmet sunmayı dört gözle beklediklerini eklemiştir.

Project Kuiper gerçekten de daha da geride kalmamak istiyorsa, müşterilere hızla hizmet vermeye başlaması gerekmektedir. Proje özellikle diğer bağlantı seçeneklerinin

güvenilmez olduğu veya hiç olmadığı, ulaşılması zor bölgelerdeki müşterileri hedeflemektedir. 10 milyar ABD Doları tutarında yatırım yapılan bu girişimin başarılı olması için de epeyce müşteri kazanması gerekmektedir. Tek bir cümleyle ifade edilmek istenirse Amazon'un küresel varlığı ve pazarlama gücü bu konuda bir avantaj oluşturacaktır ancak şirketin fırsatları vakitlice yakalayabilmesi için biraz acele etmesi gerekmektedir.²³

3. Çinli Telekom Şirketlerine Veri Güvenliği Endişeleriyle Soruşturma

Reuters'ın bir haberine göre: ABD, Çinli telekomünikasyon şirketleri China Mobile, China Telecom ve China Unicom'un ABD bulut ve internet hizmetleri aracılığıyla Amerikan verilerini Pekin'e aktarabileceği endişesiyle bu şirketlere karşı kapsamlı bir soruşturma başlatmıştır.

Konuya yakın üç kaynak ABD Ticaret Bakanlığı'nın bir soruşturma yürüttüğünü ve Çinli telekomünikasyon şirketlerine tebligat gönderdiğini buna ek olarak China Mobile ve China Telecom hakkında "risk tabanlı analizleri" tamamladığını ancak China Unicom soruşturmasında henüz bir ilerleme olmadığını ifade etmiştir.

Kaynaklar ayrıca, ilgili kurum ve kuruluşların potansiyel tehde nasıl cevap vereceklerine henüz karar vermediklerini, ancak "düşman devlet" olarak görülen ülkelerin şirketleri tarafından ABD'ye satılan internet hizmetlerini soruşturma yetkisine sahip olduklarını belirtmiştir. İlgili kurum ve kuruluşlar bu şirketlerin veri merkezlerinde çalışmasına ve internet sağlayıcıları için veri yönlendirmesine izin veren işlemleri engelleyebilecek durumdadırlar.

Uzmanlar veri yönlendirmesine izin veren işlemleri engellenmenin Çinli firmaların küresel müşterilerine rekabetçi Amerikan bulut ve internet hizmetleri sunma yeteneğini azaltabileceğini ve ABD'deki kalan işlerini sekteye uğratabileceğini ifade etmektedir.

²³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/satellite/amazon-delays-project-kuiper-satellite-launches> adresinden ulaşılabilir.

China Telecom'un ABD çapında 8 adet internet erişim noktasına sahip olduğu ve söz konusu şirketin diğer iki şirketle birlikte ABD çapında bulut hizmetleri sunmak ve toptan internet trafiğini yönlendirmek gibi faaliyetleri içeren küçük bir varlığa sahip olduğu bilinmektedir.

ABD hükümeti söz konusu şirketlerin bulutlarında saklanan kişisel bilgilere erişip bunları Çin hükümetine aktarabileceğinden veya Amerikalıların bu bilgilere erişimini kesebileceğinden endişe duymaktadır. Reuters'a göre, Ticaret Bakanlığı yetkilileri özellikle California, Silikon Vadisi'nde kısmen China Mobile'ye ait olan bir veri merkezi konusunda endişelidir

Washington'daki Çin Büyükelçiliği, ABD'nin "sahte gerekçelerle Çinli şirketleri baskı altına almayı bırakmasını" umut ettiğini ve Çin'in Çinli şirketlerin haklarını ve çıkarlarını savunmaya devam edeceğini söylemiştir.

Bu son hareket, ABD'nin Çinli şirketlere karşı Huawei cihazlarının şebekelerden yasaklanması gibi daha geniş kapsamlı uygulamaları bağlamında değerlendirilebilecek bir adım olmakla birlikte bu üç telekom şirketiyle ilgili yapılan ilk olumsuz uygulama da değildir. FCC, China Mobile'ın 2011'de yaptığı ABD'de telekom hizmeti işletme lisansı başvurusunu 2019 yılında sekiz yıl beklettikten sonra reddetmiştir.

Bundan iki yıl sonra 2021'de ise New York Borsası 13959 sayılı Başkanlık Kararı uyarınca China Mobile, China Telecom ve China Unicom'un hisselerini listeden çıkarmıştır.²⁴

²⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/telecoms-law/us-reportedly-launches-investigation-into-china-telecom-china-mobile-and-china-unicom> adresinden ulaşılabilmektedir.

ARJANTİN

Nüfusu:	46.303.254
Yüzölçümü:	2.780.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.402 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	64.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,2

Ücret Sınırlamaları Kaldırıldı

ENACOM Ulusal Telekomünikasyon Kurumu tarafından telekomünikasyon hizmetlerindeki düzenlemelerde önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu düzenlemeler arasında, aylık %10'un üzerindeki fiyat artışlarının yasaklanmasının kaldırılması yer almaktadır. Şirketler artık fiyatlarını özgürce belirleyebilecektir. Yeni düzenlemelere göre, Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) hizmet lisansı sahipleri, fiyatlarını adil, makul ve işletme maliyetlerini karşılayacak şekilde belirlemekle yükümlüdür. Alınan kararda, bilişim ve iletişim hizmetlerinin rekabetçi bir piyasa oluşturmak için önemli olduğu ve bu nedenle lisans sahiplerinin fiyatlarını serbestçe belirleyebilmelerinin önemi vurgulanmıştır. Rekabetçi bir piyasanın gelişmesini ve hizmetlerin fiyatlarının serbestçe belirlenmesini teşvik etmek amacıyla alınan kararlar sektörün durgunluk nedeniyle yaşadığı zorlukların arttığı bir dönemde hayata geçirilmiştir.²⁵

²⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.batimes.com.ar/news/argentina/government-stops-regulating-cable-mobile-phone-and-internet-rates-companies-may-set-uncapped-increases.phtml> adresinden ulaşılabilmektedir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km ²
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442,46 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	127,28 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

Rogers 5G Bulut RAN Teknolojisini Denemeye Başladı

Kanadalı telekom işletmecisi Rogers, Kanada çapında ticari 5G şebekesinde Bulut RAN teknolojisini deneyen ilk işletmecisi olduğunu iddia etmektedir. Denemenin Kanada Günü'nde, Rogers Centre'da düzenlenen bir Toronto Blue Jays beyzbol maçında Ericsson teknolojisi kullanılarak gerçekleştirildiği belirtilmektedir.

Rogers, bulut tabanlı teknolojinin hem bireysel hem de kurumsal müşteri taleplerine daha hızlı yanıt vermelerini sağlayacağını duyurmuştur. Bu teknoloji aynı zamanda gelecekteki 5G teknolojik gelişmelerinin temelini oluşturacak buna ek olarak şebeke güvenilirliğini, dayanıklılığını ve enerji verimliliğini artıracaktır.

Ericsson için deneme, bulut tabanlı ve ayrıştırılmış mobil şebekelerin geleceğinin değer zincirindeki konumunu fazla tehdit etmeyeceğinin bir başka kanıtı niteliğindedir. İsveçli ekipman üreticisi, Rogers tarafından 2018 yılında 2020'de faaliyete geçen 5G şebekesi için tek tedarikçi olarak seçilmiştir.

Söz konusu ortaklık, Ericsson 2020 yılında Rogers'a çift modlu 5G bağımsız (SA) çekirdek şebekesi tedarik etmek üzere tercih edildiğinde daha da güçlenmiştir. Rogers'ın bağımsız 5G şebekesi 2022'de ticari olarak hizmete girmiş olup işletmecisi bu alanda Kanada ve dünyada ilklerden biri olmuştur.

2024 yılının Şubat ayında ise Rogers ve Ericsson, Kanada'nın ilk şebeke dilimlendime teknolojisi denemesini başarıyla gerçekleştirmiştir.

Bu geçmiş başarılar ile birlikte, Rogers için Bulut RAN söz konusu olduğunda tek mantıklı seçim doğal olarak Ericsson olmuştur keza birçok işletmeci muhtemelen mali ve operasyonel sıkıntılar nedeniyle Bulut RAN konusunda çok radikal adımlar atmak istememektedir.

Bu durum aynı zamanda, Ericsson gibi geleneksel RAN tedarikçilerinin bulut tabanlı şebeke oluşturma çağına girerken müşterileri olan işletmeciler için güvenilir bir ortak olarak konumlarını korumalarının inceliğini de vurgu yapmaktadır.

Rogers'ın Teknoloji Genel Müdür Ron McKenzie bulut tabanlı teknolojinin yeni nesil kablosuz şebekelerin kritik bir bileşeni olduğunu ifade etmiş ve Kanada'nın ilk büyük canlı etkinliğinde 5G Bulut RAN teknolojisinin ilk uygulamasını tamamladıkları için gururlu olduklarını ifade etmiştir.

McKenzie tüketiciler ve kurumsal müşteriler için ülke genelinde en güvenilir ve istikrarlı şebeke hizmetlerini sunmak amacıyla, yenilikçi bulut tabanlı teknolojiler dahil olmak üzere kıyıda kıyıya kablosuz erişim şebekelerine yatırım yapmaya devam ettiklerini belirtmiştir.

Rogers, Bulut RAN denemelerine ek olarak bağımsız ticari 5G şebekesini genişletmeye ve güncellemeye devam etmektedir. İşletmeci Doğu Ontario'da kırsal bölgelerde kapsama alanını iyileştirmek için 300 milyon Kanada Doları tutarındaki bir kamu-özel sektör ortaklığının bir parçası olarak hizmet sunmakta olup bir taraftan 332 yeni site inşa ederken diğer taraftan da mevcut 312 siteyi güncellemeye devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında geçen ay 42 yeni site ve 4 güncellenmiş site hizmete girerek bölgedeki 21 topluluğa 5G bağlantısı sağlamıştır.

Rogers ayrıca Mayıs ayında Toronto metro sisteminde (TTC) 5G şebekesinin yeni bir inşaat aşamasına başlamıştır. İşletmeci yolculara ve acil müdahale ekiplerine daha iyi

hizmet sağlamak için kapsamasını tüneller içinde 36 kilometre daha genişletmeyi hedeflemektedir.²⁶

²⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecoms.com/public-cloud/rogers-steps-up-to-the-plate-and-tries-out-cloud-ran> adresinden ulaşılabilir.

ASYA KITASI

AZERBAIJAN CUMHURİYETİ

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

1. Şabran'daki Genişbant İnternet Erişim Oranı

Aztelecom LLC, Şabran kentindeki ağ inşaatının tamamlandığını duyurmuştur. "Online Azerbaycan" projesi çerçevesinde "Aztelecom" LLC, Şabran bölgesindeki mevcut ev ve işyerleri için gigabit pasif optik ağ (GPON) teknolojisi ile yüksek hızlı internete bağlanma fırsatı oluşturmuştur. Buna göre, şehir merkezindeki 5.989 haneden 2.334 hane ve iş insanı GPON hizmetlerinden yararlanmaktadır.

Bölgenin Devachikend, Surra, Takhtalar, Sinjanboyad, Devachi, Mollakamalli, Aghalig, Dashlyyataq, Sohbatli, Ağbaş köylerinde 4.557 hanelik şebeke inşaatı tamamlanmıştır. Genel olarak bölgedeki mevcut çiftliklerin yüzde 70'inin genişbant internet erişimi bulunmaktadır. Bölgede 3.459 hane GPON hizmetini kullanmakta olup yeni bağlantılar oluşturulmaya devam edilmektedir.

GPON teknolojisinin uygulanmasıyla abonelere daha yüksek hızlı (40 Mbit/s'den 100 Mbit/s'ye kadar) internet paketleri (internet, internet + telefon, internet + televizyon, internet + telefon + televizyon) sunulmaktadır. Hizmet bedeli seçilen tarife ve müşteri talebine göre 18 Azerbaycan Manatı (AZN) ile 48 AZN arasında değişmektedir.

Vatandaşlar hizmetlerden yararlanmak için Aztelekom'un "170" Çağrı Merkezini arayabilmekte, bölgede hizmet veren birime başvuruda bulunabileceği gibi www.aztelekom.az internet sitesi üzerinden de başvuru yapabilmektedir.

Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından modern teknolojilerin uygulanması doğrultusunda yürütülen "Online Azerbaycan" projesi çerçevesinde, ülkenin diğer bölgelerinde yüksek hızlı internet sağlanmasına yönelik çalışmalar planlı bir şekilde sürdürülmektedir. Toplamda yaklaşık 2,49 milyon hane geniş bant internet kapsamındadır. Bu, ülkedeki mevcut hane ve ticari kuruluşların yüzde 85'ini oluşturmaktadır.²⁷

2. Azerbaycan'daki Google AI Hackathon Etkinliği

Google AI Hackathon" Azerbaycan'da ilk kez "Bakcell" resmi sponsorluğunda ve "Tech Academy" organizasyonu ile gerçekleştirilmiştir. İDDA'nın ev sahipliği yaptığı inovasyon ve yüksek teknoloji etkinliği, yapay zeka meraklılarını, geliştiricileri ve programcıları bir araya getirmiştir. Google'ın muhteşem yapay zeka platformu "Gemini"yi kullanarak yenilikçi çözümler bulmaya çalışan 21 takım, 2 gün boyunca galibiyet için yarışmıştır.

Bakcell İcra Kurulu Başkanı Klaus Müller, "Bu büyük etkinliğin Bakü'de düzenlenmesi Azerbaycan'ın teknolojiye liderliğini ve yenilikçiliğe olan desteğimizi temsil ediyor. Ekiplerin sergilediği yetenekler gerçekten ilham vericiydi. Bugünkü etkinliği desteklerken her zaman Azerbaycan'ın parlak gençlerinin yanındayız." açıklamasını yapmıştır. 2. günün sonunda Bakcell çalışanının temsil ettiği jürinin kararıyla hackathonun kazananları belirlenmiş olup "Codage" isimli takım 3000 AZN, "Josua Verse" takımı 2000 AZN, "LIBRA ve SPARK" takımı ise 1000 AZN kazanmıştır.²⁸

²⁷Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye

<https://azertag.az/xeber/sabranda-teserruflarin-70-faizinin-genis-zolaqli-internete-chixisi-temin-edi-lib-3071138> adresinden ulaşılabilir.

²⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye

<https://azertag.az/xeber/bakcellin-desteyi-ile-google-ai-hackathon-bas-tutub-3049042> adresinden ulaşılabilir.

3. Bakü Yapay Zeka Forumu

Fikir önderleri ile sektör uzmanlarını bir araya getiren Bakü Yapay Zeka Forumu'nda yeni teknolojilerin dönüşüm potansiyeli tartışılmıştır. Katılımcılara, yapay zekanın en son trendlerini, uygulama ve geliştirme beklentilerini içeren sunumlar yapılmıştır. Katılımcılar ayrıca, panel tartışmalarına ve interaktif seminerlere katılmıştır.

Azercell Müşteri Hizmetleri ve Omni-Kanal Yönetimi Direktörü Sabina Zamanova, konuşmasında yapay zekanın telekomünikasyon alanındaki uygulamalarına ve özellikle müşterilerle doğrudan iletişimde kullanılma olasılıklarına değinmiştir. S. Zamanova, Azercell'in Azerbaycan'ın telekomünikasyon alanında bir ilke imza attığı ve yapay zeka temelinde hayata geçirdiği "Aicell" Sanal Asistan hizmeti hakkında bilgi vermiştir.

Azerice dilinde tam hizmet sunan Aicell'in, aboneleri operatörlere yönlendirmeden birçok talebi anında karşılayabilme özelliği forum katılımcılarının dikkatini çekmiştir. Böylece müşteri isteklerini anında işleme koyan bir sanal asistan, müşterilerin zamandan tasarruf etmesinin yanı sıra daha fazla isteğin daha kısa sürede yanıtlanmasına da destek olmaktadır.

“Bağlantıyı Kolaylaştırmak, Hayatı Daha Eksiksiz Kılmak” stratejik hedefine bağlı kalan Azercell, yeni teknolojileri uygulayarak müşteri deneyimini iyileştirme yönünde faaliyetlerini devam ettirmektedir.²⁹

4. Dünya Telekomünikasyonu Geliştirme Konferansı

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Konseyi'nin yıllık oturumu İsviçre'nin Cenevre kentinde yapılmış olup oturumda yapılan görüşmeler sonucunda Azerbaycan'ın 2025 yılında düzenlenecek Dünya Telekomünikasyon Kalkınma Konferansı'na (WTIC) ev sahipliği yapacağı doğrulanmıştır.

²⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://azertag.az/xeber/azercelli-baki-suni-intellekt-forumunda-aicell-temsil-edib-3045298> adresinden ulaşılabilmektedir.

Bu ev sahipliği siber güvenlik, dijital katılım, bilgi ve iletişim teknolojileri uygulamaları, inovasyon, bilgi ve iletişim teknolojileri istatistikleri ve göstergeleri, bilgi ve iletişim teknolojileri düzenlemeleri ve benzeri alanlardaki geliştirme konularını, projelerini ve programlarını gözden geçirmek için her dört yılda bir düzenlenen en büyük ve en önemli etkinliklerden biridir. Etkinlik bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelecekteki gelişimine yönelik stratejileri tartışmak ve geliştirmek üzere küresel liderleri, uzmanları ve alandaki diğer paydaşları bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.³⁰

³⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://azertag.az/xeber/azerbaycanda_umumdunya_telekommunikasiyanin_inkisafi_konfransi_kechirilecek-3043110 adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.733.006.000
Sabit Şebeke Abonesi:	180.701.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

Çin'de 5G-A Hizmeti

Yetkililer ve şirket yöneticileri yaptıkları açıklamada, Çin'in yapay zekânın daha fazla sektörde uygulanmasını hızlandırmaya yardımcı olacak ve kilit 6G teknolojilerinin belirlenmesinin önünü açacak 5G Advanced (5G-A) teknolojilerini hizmete sunma çabalarını hızlandıracağını söylemiştir. Açıklamalar, işlevsellik ve kapsama alanı bakımından 5G ağında çok önemli bir yükseltme olan 5G-A teknolojisinin ticari lansmanının 2024 yılında yapılacağı şeklinde gelmiştir.

Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Baş Mühendisi Zhao Zhiguo, Şanghay 2024 Mobil Dünya Kongresi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, 5G'nin yeni nesil bilgi teknolojileri, özellikle de yapay zekâ ile entegrasyonunu derinleştirmede son derece önemli olduğunu söylemiştir.

Ayrıca akıllı bağlantılı araçlar ve gelişmekte olan endüstrileri güçlendirmek için 5G'den yararlanma ihtiyacının altını çizmiştir. Bu arada Zhao, gelecekteki 6G standartları ve endüstri gelişimi için sağlam bir temel oluşturacak kilit 6G teknolojilerinin araştırılması ve geliştirilmesini hızlandırmak için daha fazla çaba gösterilmesi çağrısında da bulunmuştur.

Mayıs sonu itibariyle Çin, toplam 3.837 milyon 5G baz istasyonu ile küresel toplamın yüzde 60'ını oluşturarak 5G altyapısında önemli adımlar atmıştır. Sanayi ve Bilgi

Teknolojileri Bakanlığı'na göre, bu ilerlemeler Çin'i 5G teknolojisinde küresel bir lider konumuna getirmiştir. Ayrıca, ülkedeki mobil iletişim kullanıcılarının yüzde 50'sinden fazlası artık 5G hizmetlerinden yararlanmaktadır. Bu arada Bakanlık, Çin'in imalat, madencilik, enerji, limanlar ve sağlık gibi sektörlerde 94.000'den fazla 5G uygulama vakasına ulaştığını da sözlerine eklemiştir.

China Unicom Başkanı Chen Zhongyue, akıllı bir bilgi işlem ağı kurmanın, yeni nesil entegre akıllı algılama ve bilgi işlem internetini ilerletmenin ve bilgi işlem gücü değerini en üst düzeye çıkarmanın önemini vurgulamıştır. Chen, kabaca Yuanjing olarak tercüme edilen kendi geliştirdiği büyük dil modelinin temel yeteneklerini geliştirmenin de kilit bir hedef olduğunu söylemiştir. Chen, şirketin profesyonel becerilere sahip 30 sektöre özgü Yuanjing modeli geliştirdiğini de sözlerine eklemiştir. Bu modeller kentsel yönetime, ekonomik operasyonlara, bilgi tüketimine ve endüstriyel üretime önemli ölçüde fayda sağlamıştır. Örneğin, Yuanjing giyim modelinin tasarım süresini üç günden üç saniyeye indirebildiğini ifade etmiştir.

Chen, "Hem teknolojik açıdan gelişmiş hem de kullanıcı dostu yapay zekâ araçları sunmayı ve insani değerlerle örtüşen akıllı hizmetler sağlamayı hedefliyoruz" demiştir. China Mobile Yönetim Kurulu Başkanı Yang Jie, yapay zekânın yeni bir bilgi hizmeti ağı geçidi olma potansiyelinin altını çizmiş ve şirketin sağlık, eğitim ve eğlence alanlarında yapay zekâlı akıllı sistemler başlatmak için çeşitli alanlardaki uzmanlığı entegre etmeyi planladığını söylemiştir. Yang ayrıca, şirketin üretim, enerji ve ulaşım gibi kilit sektörler için yapay zekâ çözümleri geliştirerek akıllı ve yeşil endüstriyel ilerlemeleri teşvik edeceğini ifade etmiştir.

China Mobile, endüstri ortaklarıyla iş birliği yaparak insansı robotların ve beyin-bilgisayar arayüzlerinin gelişimini hızlandırmayı, ekonominin ve toplumun gelecekteki ihtiyaçlarını artırmayı hedeflemektedir.

Huawei Technologies Co İcra Direktörü Wang Tao, dünya çapında 60'tan fazla telekom operatörü ve iş ortağının 5G-A ticari yılının geldiğini duyurduğunu ve 5G-A'yı destekleyen 30'dan fazla cihazın bu yıl piyasaya sürüleceğini ve dijital çağda önemli bir kilometre taşına işaret ettiğini söylemiştir. Wang, 5G-A'nın yeni iş fırsatları olutururken mevcut yatırımları koruyan kesin bir endüstri yolu olduğunu vurgulamıştır.

5G endüstrisinin sağlığını ve canlılığını sürdürmek ve 5G'nin toplumu dönüştürme vizyonunu gerçekleştirmek için 5G-A teknolojisinin sürekli olarak geliştirilmesi çağrısında bulunmuştur. 5G-A ticari dağıtımını hızlandırırken yapay zekâ da telekomünikasyon endüstrisi için yeni fırsatlar getirmektedir.³¹

³¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://english.www.gov.cn/news/202406/27/content_WS667cc4eec6d0868f4e8e89e0.html adresinden ulaşılabilir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	4,783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

5G'yi Kullanıma Sunma Planları

Dijital hizmetlere ve gelişmiş bağlantılara yönelik talebin artmasına rağmen Endonezya'daki ağ operatörleri, mali kısıtlamalar ve talep eksikliği nedeniyle 5G'nin büyük ölçekli dağıtımını geciktirmekte ve bu durum ülkenin yeni nesil uygulamalara hazır olma durumunu etkilemektedir. 5G, otomasyon, nesnelerin interneti, yapay zeka ve artırılmış gerçeklik gibi oldukça geniş alanları etkilemektedir. Ancak Axiata'nın CEO'su Vivek Sood yaptığı açıklamada, tüketicilerin bağlantısının ana kullanımının sosyal medya ve video akışı uygulamalarıyla sınırlı olması nedeniyle bireysel kullanıcılar için 4G ve 5G bağlantıları arasında çok az fark olduğunu belirtmiştir. Bu açıklamaya benzer bir şekilde Indosat Ooredoo Hutchison'un kurumsal iletişim sorumlusu Steve Saerang 4G bağlantısının şimdilik Endonezya'daki müşteri talebini karşılayacak kadar güvenilir olduğunu vurgulamıştır. Ülke hükümeti de 5G'nin yavaş gelişiminin farkında olup Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanı Budi Arie Setiadi, Bakanlığın operatörlere 5G altyapısını geliştirmeleri için teşvik sunma planlarına rağmen düşük tüketici talebinin büyük bir engel olduğuna dikkat çekmiştir. Sonuç olarak Endonezya'daki büyük telekomünikasyon şirketleri büyük ölçekli 5G dağıtımlarını ertelemekte bunun yerine kilit kentsel alanlardaki mevcut 4G ağlarının geliştirilmesine odaklanmaktadır.³²

³² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecomtv.com/content/5g/indonesia-s-telcos-hold-back-on-5g-rollout-plans-50675/> adresinden ulaşılabilir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113 Milyon
Yüzölçümü:	300.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166,45 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

1. Filipinler’de Genişbant Bağlantı Projesi

Filipinler Ulusal Ekonomik ve Kalkınma Otoritesi NEDA, ülke çapında özellikle uzak bölgelerde genişbant bağlantısını artırmak ve siber güvenliği güçlendirmek için Filipin Dijital Altyapı Projesi (PDIP) olarak bilinen bir altyapı projesini onaylamıştır.

Dünya Bankası'nın kalkınma yardımı yoluyla finanse edilen 16,1 milyar Filipin Pesosu (PhP) yani yaklaşık 274,4 milyon ABD Doları bütçeye sahip PDIP, ülkenin genişbant bağlantısını güçlendirecek ve dezavantajlı bölgelerde bile yüksek hızlı internet bağlantısı sağlayacaktır. Proje, dijital uçurumun kapatılması, özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi, siber güvenlik ve kritik bilgi altyapısının korunmasına yönelik kapasitenin güçlendirilmesi için dijital altyapı oluşturacaktır.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi'nin (DICT) önemli bir girişimi olan Ulusal Genişbant Programına dayanan proje, ağ, erişim ağı, ağ güvenliği ve proje yönetimi desteği sağlayacak kamu genişbant altyapı ağının inşasını içermektedir.

NEDA Sekreteri Arsenio M. Balisacan proje hakkındaki düşüncelerini, “Genişbant hizmetleri, evden çalışma düzenlemelerinden dijital erişime, yapay zeka gibi en son teknolojik araçlar da dahil olmak üzere kritik kamu ve özel hizmetlere kadar Filipinliler için çok sayıda fırsatın önünü açacaktır. Bu proje, daha fazla Filipinliyi pazarlara ve

ağlara bağlamamızı sağlayarak ekonomik kalkınmayı teşvik edecektir.” şeklinde ifade etmiştir.³³

2. Globe Telecom’un FWA Hizmetini Modernleştrmesi

Filipinler merkezli operatör Globe Telecom, ülke genelinde birçok önemli lokasyondaki ağ altyapısını Sabit Kablosuz Erişim (FWA) özellikleriyle modernize etmek için Nokia ekipmanlarını seçmiştir. Nokia yaptığı açıklamada, Globe'un Kuzey Luzon, Güney Luzon, Ulusal Başkent Bölgesi, Visayas ve Mindanao'da kullanılacak olan Genişbant Ağ Geçidi (BNG) çözümü için başvurduğunu belirtmiştir.

Finlandiyalı satıcı, Genişbant Ağ Geçidi çözümünün sahalarda toplam sahip olma maliyetini optimize etmeye yardımcı olduğunu ve FWA hizmetlerini destekleme yeteneği sunarak operatörün tüketicilere Sabit Mobil Yakınsama sunmasına olanak sağladığını ifade etmiştir.

Globe Telecom Ağ Teknik Grubu Ağ Planlama ve Mühendislikten Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Joel Agustin düşüncelerini “Abonelerimize mümkün olan en iyi genişbant deneyimini sağlamak için ağ altyapımızı sürekli olarak geliştirmeye kararlıyız. Nokia'nın yeni BNG çözümü, kablolu ve kablosuz erişim teknolojilerini birleştirebilen esnek bir çoklu erişim ağ geçidine dönüşme yeteneğini sunarak verimliliği daha da artırmamıza olanak tanımaktadır. Bu önemli girişimde Nokia ile birlikte çalışmayı sabırsızlıkla bekliyoruz.” şeklinde ifade etmiştir.³⁴

³³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-technology/optical-fixed-networks/16923-philippines-authority-approves-major-broadband-connectivity-project.html> adresinden ulaşılabilir.

³⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-business/operator-news/16849-globe-telecom-taps-nokia-for-fwa-upgrade.html> adresinden ulaşılabilir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.409.219.573
Yüzölçümü:	3.287.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.600 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.142.930.0000
Sabit Şebeke Abonesi:	27.450.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,0

1. TRAI'den, M2M Sektörü için İstişare Belgesi

Telekomünikasyon Bakanlığı DoT, 01.01.2024 tarihli bir referansla, Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI'den, zaman zaman değiştirilen 1997 tarihli TRAI Yasasının 11. Bölümü hükümleri uyarınca M2M sektöründeki kritik hizmetlerin tanımlanması, M2M SIM'lerin mülkiyet devri konularının yeniden gözden geçirilmesi ve tavsiyelerde bulunulmasını talep etmiştir. Bu doğrultuda, TRAI, "M2M Sektöründeki Kritik Hizmetler ve M2M SIM'lerin Mülkiyet Devri ile İlgili Konular" hakkında İstişare Belgesini www.trai.gov.in adresindeki web sitesinden yayımlamıştır. İstişare Belgesinde gündeme getirilen konulara ilişkin yazılı yorumlar 22 Temmuz 2024 tarihine kadar, karşı yorumlar ise 5 Ağustos 2024 tarihine kadar paydaşlardan talep edilmektedir.³⁵

2. TRAI'den Yeni Mobil Numara Taşınabilirliği Düzenlemesi

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, telekom güvenliğini artırmaya yönelik önemli bir adım atarak Mobil Numara Taşınabilirliği (MNP) düzenlemelerinde değişiklik yapıldığını duyurmuştur. 1 Temmuz 2024 tarihinden itibaren geçerli yeni kurallar, Benzersiz Taşıma Kodlarının (UPC'ler) verilmesi için yedi günlük bir bekleme süresini zorunlu kılmaktadır.

³⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.trai.gov.in/sites/default/files/PR_No.33of2024.pdf adresinden ulaşılabilmektedir.

Söz konusu değişikliğin amacı, dolandırıcıların kişilerin numarası için hileli bir şekilde yeni bir SIM kart edinerek aramalara ve mesajlara müdahale ettiği ve genellikle veri ve mali hırsızlığa yol açan bir teknik olan SIM takas dolandırıcılığının artan olaylarıyla mücadele etmektir.

Revize edilen düzenlemeler kapsamında TRAI, UPC'lerin düzenlenmesi için daha katı kriterler getirmektedir. Özellikle, bir UPC artık SIM değişiminden sonraki yedi gün içinde talep edilirse reddedilecektir. Bu gecikme, dolandırıcıları yasadışı numara taşımadan caydırmayı ve MNP sürecinde güvenliği artırmayı amaçlamaktadır.³⁶

³⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://economictimes.indiatimes.com/industry/telecom/telecom-news/new-mobile-number-portability-rules-to-come-into-effect-from-monday-heres-what-it-means-for-you/articleshow/111358770.cms> adresinden ulaşılabilir.

JAPONYA

Nüfusu:	123.951.692
Yüzölçümü:	377.973 km ²
Kişi Başına Gelir:	33.815 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	204.861.100
Sabit Şebeke Abonesi:	60.720.900
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,91

Rakuten Mobile'dan Yeni 700 Mhz Hizmeti

Rakuten Mobile Perşembe günü "platin" olarak adlandırdığı hizmetini tanıtmıştır. Bir basın toplantısında geri sayımın ardından Rakuten CEO'su Hiroshi Mikitani, parlayan beyaz bir küre şeklindeki dev bir düğmeye basarak 700 megahertz hizmetini başlatmıştır.

Şirket, yeni hizmetin yoğun nüfuslu bölgeler de dahil olmak üzere bağlantıyı geliştireceğini söylemektedir. Buna göre, hizmet aşamalı olarak kullanıma sunulmaktadır. Mikitani, mobil şirketin şu anda 7 milyondan fazla abonesi olduğunu söylemiş ve 10 milyon abonenin bir sonraki kriter olduğunu belirtmiştir.³⁷

³⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.japantimes.co.jp/business/2024/06/27/companies/rakuten-mobile-mikitani/> adresinden ulaşılabilmektedir.

KUVEYT

Nüfusu:	4.336.135
Yüzölçümü:	17.820 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.640.000
Sabit Şebeke Abonesi:	584.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	99,6

Kuveyt Beşinci Nesil Teknolojide Dünya Çapında 1. Sırada

Ticaret, Sanayi ve Devlet İletişim İşleri Bakanı Omar Al-Omar, GSMA Intelligence verilerine göre Kuveyt'in beşinci nesil teknolojiye liderlik açısından küresel ve bölgesel olarak birinci sırayı aldığını açıklamıştır. Yaptığı basın açıklamasında Al-Omar, Kuveyt'in 2023 yılında beşinci nesile ilişkin endekste 68 puan elde ettiğini ve bu endeksin ülkenin çeşitli kategorilerde beşinci nesil teknolojiyi yayma ve kullanma performansını ölçtüğünü söylemiştir. Endeks kriterlerinin, altyapı, hizmet sunumu ve kullanıcı deneyimini içerdiğini, endekse göre Kuveyt'in küresel ve bölgesel olarak lider konumda olduğunu ve endeksin beşinci nesil teknolojinin ülke içinde güçlü bir şekilde uygulandığını ve entegre edildiğini gösterdiğini açıklamıştır.

Beşinci neslin toplam puanı, beşinci nesil ağın teknik yeteneklerini ve bağlantıyı geliştirmek, yenilikçiliği teşvik etmek ve kullanıcılara yönelik hizmetleri iyileştirmek için bu yeteneklerden yararlanmanın etkinliğini yansıtmaktadır. Bakan, Kuveyt'in dünyadaki en yüksek puanı elde etmesinin, dijital dönüşümdeki üstünlüğünü ve ülkede beşinci nesil mükemmellik için standart belirlemede büyük bir başarı elde ettiğini gösterdiğini söylemiştir. Kuveyt'in endeks düzeyindeki puanı, ağ kapsamı, hız, güvenilirlik ve beşinci nesli mümkün kılan hizmet yelpazesi gibi faktörleri hesaba

katmakta ve bu da onu teknolojik ilerlemenin önemli bir göstergesi ve ekonomik büyümenin itici gücü haline getirmektedir.³⁸

³⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.arabtimesonline.com/news/kuwait-ranks-1st-globally-in-fifth-generation-technology/> adresinden ulaşılabilir.

MALEZYA

Nüfusu:	34,3 Milyon
Yüzölçümü:	329.847 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47,95 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,2 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

1. Malezya İletişim Hizmetleri Gelirleri

Malezya'da sabit iletişim hizmetlerinden elde edilen gelirlerin, yıllık %0,7 bileşik büyüme oranı ile, 2023'teki 1,87 milyar ABD Dolarından 2028'de 1,94 milyar ABD Dolarına ulaşması beklenmektedir.

GlobalData, devre anahtarlamalı aboneliklerde devam eden düşüş ve kullanıcı başına sabit ses ortalama gelirindeki (ARPU) düşüş nedeniyle sabit ses hizmeti gelirin beş yıllık dönemde %12,3 oranında düşeceğini belirtmiştir. Raporu göre kullanıcılar geleneksel telefon hizmetlerinden mobil/OTT iletişim hizmetlerine geçmeye devam etmektedir. Ancak sabit genişbant hizmet gelirin, daha yüksek ARPU fiber hizmetlerinin giderek benimsenmesinin etkisiyle 2023-2028 arasında %4,5'lik bileşik büyüme oranı oranında artması beklenmektedir.

GlobalData Telekom Analisti Srikanth Vaidya konuya ilişkin, "Fiber hatlarının 2023 yılında toplam sabit genişbant hatlarının yaklaşık %97'sini oluşturacağı ve 2028 yılına kadar da önde gelen genişbant teknolojisi olmaya devam edeceğini tahmin ettiklerini belirtmiş, bunun nedeninin hükümetin ve telekom operatörlerinin ülkedeki fiber genişbant altyapısını iyileştirme ve genişletme çabalarının yanı sıra yüksek hızlı telekomünikasyona olan yüksek talep olduğunu" söylemiştir.

Telekom Malezya, 2028 yılına kadar abone payına göre hem sabit ses hem de sabit genişbant segmentlerinde lider olacaktır. Telekomünikasyon şirketinin sabit genişbant segmentindeki lider konumu, FTTH/B hizmet segmentindeki güçlü varlığından ve fiber ağı genişletmeye devam etme odağından kaynaklanmaktadır.³⁹

2. Bytedance'dan Malezya İletişim Altyapısına Yatırım

Malezya'ya iletişimle ilgili bir başka büyük yatırımı da ByteDance yapmayı planlamaktadır. Ticaret ve Sanayi Bakanı Tengku Zafrul Aziz, sosyal medya uygulaması TikTok'un ana şirketi Çinli ByteDance'in, Malezya'da bir yapay zeka merkezi kurmak için yaklaşık 2,13 milyar ABD Doları yatırım yapmayı planladığını duyurmuştur.

Anlaşmanın bir parçası olarak ByteDance, Malezya'nın Johoreyaletindeki veri merkezi tesislerini 317 milyon ABD Doları tutarında ek bir yatırımla genişletecektir. Twitter/X üzerinden yazan Zafrul, yatırıma dikkat çekmiş ve ByteDance'in bu ek yatırımının Malezya'nın, dijital ekonomisini 2025 yılına kadar Malezya'nın Gayri Safi Yurtiçi Hasılasının %22,6'sına çıkarma hedefine ulaşmasına yardımcı olacağını ifade etmiştir. Bu, Malezya'dan son zamanlarda yapılan bir dizi büyük veri merkezi duyurusundan sadece biridir. Yakın zamanda Microsoft, önümüzdeki dört yıl içinde ülkedeki yeni bulut ve yapay zeka altyapısına 2,2 milyar ABD Doları yatırım yapma sözü vermiştir.⁴⁰

³⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-technology/wireless-networks/16903-malaysian-communication-services-revenues-to-grow-by-0-7.html> adresinden ulaşılabilir.

⁴⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-business/telecom-investment-mergers/16837-bytedance-joins-the-rush-to-invest-in-malaysian-comms-infrastructure.html> adresinden ulaşılabilir.

SİNGAPUR

Nüfusu:	5.850.000
Yüzölçümü:	7.199 km ²
Kişi Başına Gelir:	82.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu (IMDA)
Mobil Şebeke Abonesi:	9.827.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.962.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	95

Dolandırıcılıkla Mücadele

Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA ile Hong Kong İletişim Otorite Ofisi OFCA arasında telekomünikasyon alanında dolandırıcılıkla mücadele için 11 Haziran 2024'te Singapur'da düzenlenen yıllık ikili toplantıda bir mutabakat zaptı imzalanmıştır. Günümüzde dolandırıcılık, benzer düşünen ortaklar arasında güçlü bir iş birliği gerektiren sınır ötesi bir sorundur. Singapur ve Hong Kong, sağlam telekomünikasyon ağlarına sahip Asya'daki büyük finans merkezleridir. Singapur ile Hong Kong arasındaki benzerlikler ve güçlü iş birliği göz önüne alındığında, OFCA, Asya'daki dolandırıcılıklarla mücadelede IMDA'nın önemli bir düzenleyici ortağı olacağı ifade edilmektedir.

Yapılan mutabakat telekomünikasyon kanalları genelinde dolandırıcılıklarla mücadele etmek için; dolandırıcılık amaçlı telefon görüşmeleri ve kısa mesajlarla ilgili olarak karşılıklı bilgi alışverişi yoluyla yardım ve iş birliği sağlanması, araştırma ve eğitimin kolaylaştırılması konularında ilgili düzenlemeler ile tüketicilerin korunması için yargıda birlikte çalışma gibi başlıkları kapsamaktadır.⁴¹

⁴¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.imda.gov.sg/resources/press-releases-factsheets-and-speeches/press-releases/2024/sg-and-hk-signed-mou-to-combat-scams> adresinden ulaşılabilir.

SUUDİ ARABİSTAN

Nüfusu:	36.305.289
Yüzölçümü:	2.149.690 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	23,140 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	CITC
Mobil Şebeke Abonesi:	41.298.629
Sabit Şebeke Abonesi:	5.377.980
İnternet Kullanım Oranı (%):	95,7

Suudi Arabistan 2024 Telekom Endüstrisi Raporu

Suudi Arabistan'ın telekomünikasyon ve bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörleri, ülkenin petrol bağımlılığını azaltmaya ve önümüzdeki on yılda kapsamlı bir dijital dönüşüm gerçekleştirmeye yönelik programlardan yararlanmaya devam etmektedir. Bu bağlamda, ülkenin telekomünikasyon şirketleri de uluslararası yatırımlar yoluyla portföylerini çeşitlendirmeye başlamıştır. Örneğin, Suudi Telekom Şirketi (STC), Telefónica Group'un %9,9'luk hissesini satın alarak bu alandaki önemli bir adımı atmış olmuştur.

Rekabetçi mobil sektörde, STC, Mobily ve Zain KSA gibi mobil şebeke operatörleri (MNO) ile birlikte dört adet lisanslı sanal mobil şebeke operatörü (MVNO) hizmet vermektedir. MNO'lar, yatırımlarını LTE altyapısını geliştirmeye ve 5G teknolojisini yaygınlaştırmaya yoğunlaştırmıştır. Bu yatırımların bir kısmı mobil veri hizmetlerinden elde edilen geliri artırmayı hedeflerken, diğer kısmı ise 2030 Vizyonu programının hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynamaktadır. Suudi Arabistan'da sabit genişbant penetrasyonu hala nispeten düşük olsa da fiber altyapı yatırımları hızla artmakta ve ülke bölgenin en hızlı hizmetlerinden birine sahip olma yolunda ilerlemektedir. Bu kapsamlı rapor, Suudi Arabistan'ın gelişen telekomünikasyon sektörüne yatırım yapmak isteyen şirketler ve kuruluşlar için değerli bir kaynak olup sektörün kapsamlı bir analizini, önde gelen oyuncuların profillerini ve geleceğe yönelik büyüme tahminlerini içermektedir.

Raporun öne çıkan bulguları: Suudi Arabistan'ın telekomünikasyon ve BİT sektörleri, ülkenin dijital dönüşümünün ana itici güçleri olarak öne çıkmaktadır. MNO'lar, LTE altyapısını geliştirmek ve 5G'yi yaygınlaştırmak için yatırımlarını sürdürmektedir. Mobil veri hizmetleri, MNO'lar için önemli bir gelir kaynağı olmaya devam etmektedir. Sabit genişbant penetrasyonu artmakta ve fiber altyapı yatırımları hızlanmaktadır. Suudi Arabistan telekomünikasyon pazarı, bölgesel ve küresel trendlerden önemli ölçüde etkilenmektedir.⁴²

⁴² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://finance.yahoo.com/news/saudi-arabia-telecoms-industry-report-135500091.html> adresinden ulaşılabilir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4.14 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

AIS ve Gulf'tan Uzak Bölgelerde Güneş Enerjisiyle Çalışan Telekom Altyapısı

Tayland'ın önde gelen dijital ağ sağlayıcısı Advanced Info Service'in (AIS), ülke genelinde uzak bölgelerde güneş enerjisiyle çalışan telekomünikasyon altyapısı kurmak için sürdürülebilir enerji ve altyapı alanında lider bir bölgesel firma olan Gulf Energy Development ile ortaklık kurduğunu duyurmuştur.

Kamu kurumu olan Highland Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü, yerel yetkililer ve bölge sakinleri ile koordineli olarak ortaklığa yardımcı olmanın yanı sıra, şirketler için yasal konularda ve bilgi ihtiyacı olması halinde yardımcı olacağını ifade etmiştir.

Şirketler, "THAI'ler için Yeşil Enerji Yeşil Ağı" projesinin bu yıl topluluklara güneş enerjisiyle üretilen elektriği sağlamanın yanı sıra beş uzak dağlık bölgede dijital ağ sistemleri oluşturmak için güneş enerjili baz istasyonları kurmayı hedeflediklerini belirtmiştir. Önümüzdeki beş yıl içinde elektriğin veya mobil şebekenin bulunmadığı bölgelerde 30 tesis daha açmayı planlamaktadırlar.

Şu anda Tayland'ın kuzeybatı bölgesi Tak ilindeki Ban Dok Mai Sod ve Moko Poke adlı iki pilot köyde elektrik ve telekomünikasyon altyapısı başarıyla kurulmuştur. Bu yılki proje için kalan üç yeni lokasyon, Doi Moko Poke (Tak eyaleti), Ban Mae To La (Mae Hong Son eyaleti) ve Ban Phi Pan Nuea (Chiang Mai eyaleti)'dir.

İki şirketin yöneticileri ortak basın toplantısında, işbirliğinin amacının projeyi temel elektrik ve telekomünikasyon altyapısının bulunmadığı diğer uzak bölgelere sürekli olarak genişletmek olduğunu söylemiştir. AIS CEO'su Somchai Lertsuthiwong, amaçlarının tüm Tayland'lılara ulaşabilmek için projeyi uzun vadede güçlendirmek ve sürdürmek olduğunu, tüm insanların telekomünikasyon altyapısına erişimini sağlamak vizyonu ve misyonu ile hareket ettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca Gulf ve HRDI ile işbirliğinin, AIS'in topluluk ekonomilerini güçlendirmek için dijital ağların oluşturulması da dahil olmak üzere tüm alanlarda sürdürülebilir iş uygulamalarını sürdürme kararlılığını güçlendirdiğini açıklamıştır.

İşbirliklerinin AIS'in ağ kapsamını genişletmek ve tüm Tayland'lılara dijital erişim sağlamak için engelleri yıktığını belirterek, bu hareketin ülke çapındaki yoksul topluluklar da dahil tüm tarafları etkileyen eşitsizliği azaltma, yaşam kalitesini iyileştirme ve bu ülkelerde uzun vadeli ekonomik büyümeyi teşvik etme hedeflerine ulaşacağına inanmaktadır.

Teknolojiden ve güneş pilleri gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanarak iletişim sistemlerini verimli bir şekilde yönetebileceklerini ve belirli topluluklara dijital ağlar sunabileceklerini belirtmiş, bunun uzak bölgelerdeki insanların, kolayca iletişim kurmasına ve ekonomiye, topluma, eğitime, sağlık hizmetlerine fayda sağlayan bilgi ve hizmetlere erişmesine olanak tanıyacağını ifade etmiştir.

AIS ve Gulf'ün tüm masrafları karşılayacağı kurulum, mobil ağ maliyetleri hariç yaklaşık 3-5 milyon Baht'a mal olacaktır. Bakım açısından, yapay zeka gibi ileri teknolojiler ile, sorunları uzaktan izleme ve çözmeye olanak tanıyan, para tasarrufu sağlayan ve arıza riskini azaltan teknolojiler de kullanılacaktır.⁴³

⁴³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.nationthailand.com/business/corporate/40038633> adresinden ulaşılabilir.

AFRİKA KİTASI

GÜNEY AFRİKA

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.055 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

ICASA'dan Halka Açık Oturum

Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, 12 Haziran 2024 tarihinde, elektrik kesintilerinin olası etkileri ve Kurumun elektronik iletişim, yayıncılık ve posta sektörlerinde elektrik kesintilerinin etkisini hafifletmenin yollarını ararken göz önünde bulundurabileceği düzenleyici yardım önlemleri hakkındaki Soruşturma Bildirimi ile ilgili olarak halka açık oturumlar düzenlemiştir.⁴⁴

⁴⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.icasa.org.za/news/2024/icasa-to-conducts-public-hearings-on-possible-effects-of-loadshedding-on-the-electronic-communications-broadcasting-and-postal-sectors> adresinden ulaşılabilmektedir.

KENYA

Nüfusu:	47.564.296
Yüzölçümü:	580.367 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	4.993 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Kenya'nın, Konza Akıllı Şehri için 238 Milyon Dolar Fon Sağlaması

Konza Technopolis, 2009 yılında Kenya Vizyon 2030 projesinin amiral gemisi olarak hizmete girmiştir. Şehir aynı zamanda hem yerel hem de uluslararası üniversitelerin eğitim sistemleri için ortak bir bilgi ve iletişim teknolojileri platformu olan Konza Kampüsünü de barındıracaktır. Hükümet burayı hem devlet kurumlarını hem de özel sektörü hedefleyen bir e-devlet ticaret devi olarak konumlandırmıştır.

Finansman anlaşması 4 Haziran'da Kenya Devlet Başkanı William Ruto'nun da katıldığı Kore-Afrika zirvesi sırasında imzalanmıştır. Kenya Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Korir Sing'oei tarafından yapılan açıklamaya göre, finansman Konza Technopolis'te son teknoloji bir film ve ekonomi merkezinin kurulmasına yönelik olacaktır.

Sing'oei "Kore-Afrika zirvesi çerçevesinde, Kenya hükümeti ve Korea Exim Bank, icra direktörü ve yönetim kurulu üyesi H.E. Hwang Kiyeon tarafından temsil edilerek, Konza Technopolis'te son teknoloji bir film ve ekonomi merkezi kurmak üzere Konza Digital Media City projesinin finansmanı için 238 milyon ABD Doları tutarında iki finansman anlaşması imzaladı." açıklamasında bulunmuştur. Finansman, Kenya hükümetinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı aracılığıyla Güney Kore hükümeti ile işbirliği içinde Konza Dijital Medya Şehri projesi için bir fizibilite çalışması başlatmasından sadece iki yıl sonra olmuştur. Proje, Güney Kore'nin resmi ihracat kredi kuruluşu olan Korea-Exim Bank'ın desteğiyle Konza Technopolis'te uygulanmaktadır. Medya

merkezinin ana hedefi, kültürel sektörün gelişimini teşvik etmek ve Kenya ve Afrika bölgesinde dijital medya ve eğlence sektörlerinde eğitim, araştırma ve yenilik için bir ekosistem oluşturmaktır.⁴⁵

⁴⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://itweb.africa/content/KjlyrvwBayrqk6am/KjlyrvwKPR7k6am> adresinden ulaşılabilir.

MISIR

Nüfusu:	114.484.252
Yüzölçümü:	1.001.450 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.324,62 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (NTRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	69,6 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,84 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,0

1. IEX Denizaltı Kablo Sistemi

Telecom Egypt ve SubCom IEX denizaltı kablosunun Mısır inişlerini tamamlayarak Hindistan-Avrupa bağlantısını güçlendirmiştir. Mısır'da tam hizmet veren telekom operatörü ve bölgedeki en büyük denizaltı kablo operatörlerinden biri olan Telecom Egypt ve küresel denizaltı veri sistemi tedarikçisi SubCom, India-Europe-Xpress (IEX) ortaklarıyla birlikte IEX Denizaltı sisteminin Mısır'daki inişlerinin başarıyla tamamlandığını duyurmuştur. Mısır'da Kızıldeniz'deki Zafarana2 ve Akdeniz'deki Sidi Kerir olmak üzere iki kablo iniş istasyonunda karaya çıkan yeni denizaltı sistemi, iki çeşitlendirilmiş Mısır ötesi karasal geçiş rotası üzerinden iki denizi ve iki kıtayı birbirine bağlamaktadır. Tamamlandığında IEX, Hindistan'ı (Mumbai) Avrupa'ya (Milano, İtalya) doğrudan bağlayacak, güzergah boyunca çeşitliliği artıracak ve ortakların müşterilerine artan küresel dijital talebi karşılamak için daha gelişmiş, yüksek kapasiteli hizmetler sunmalarını sağlayacaktır.

Telecom Egypt, izinler, onaylar ve inişle ilgili lojistik konularında sorunsuz, hızlı ve esnek bir yerel döngü sağlayarak, Mumbai'yi Avrupa'ya iki ana segmentte bağlayan bu yeni ve önemli kablonun inişini kolaylaştırmada önemli bir rol oynamıştır. Her bir segment 13 fiber çifti ile yüksek kapasiteli iletim için tasarlanmıştır. Telecom Egypt, IEX'e Mısır'da iniş tesisleri ve desteğinin yanı sıra bu tesisler arasında yeni çeşitli karasal geçişler de sağlamaktadır. Öte yandan SubCom, uzay bölmeli çoğullama

(SDM) ve Dalgaboyu Seçici Anahtar (WSS) ROADM teknolojisini içeren 10.000 km'lik IEX sisteminin mühendisliğini, üretimini ve dağıtımını yapmak üzere seçilmiştir.⁴⁶

2. MSMEDA ve Telecom Egypt Arasında Mutabakat Zaptı İmzalanması

Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Ajansı (MSMEDA) ve Telecom Egypt girişimcileri ve yeni girişimleri desteklemek üzere bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır. Anlaşma girişimcilerin yeteneklerini, üretkenliklerini ve ulusal-uluslararası rekabet güçlerini arttırmayı amaçlamaktadır.

Mutabakat Zaptı MSMEDA CEO'su Basil Rahmi ve Telecom Egypt Genel Müdürü ve CEO'su Mohamed Nasr tarafından imzalanmıştır. Bu anlaşma, proje sahiplerine ve girişimcilere cep telefonu hatları ve sabit internet hizmetleri için özel paketler sağlayarak onları resmi sektöre entegre etmeyi ve böylece modern teknolojik sistemler altında yerel ve küresel pazarlardaki rekabet güçlerini arttırmayı amaçlamaktadır. Bu Mutabakat Zaptı kapsamında Telecom Egypt, MSMEDA ile statülerini düzenleyen proje sahiplerine özel mobil ve sabit internet paketlerinin yanı sıra, programlarından yararlananlara daha iyi hizmet verebilmek için ajans bünyesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını geliştirmeye çalışacak ve böylece proje sahipleri ve girişimciler için daha iyi fırsatlar sunacaktır.⁴⁷

3. Ses Güvenlik Duvarı ile Dolandırıcılık Çağrılarının %90 Azalması

Mısır'ın birincil telekom operatörü Telecom Egypt, dolandırıcılık aramalarına ve istenmeyen robot aramalara karşı koruma sağlamak için Enea'nın ses güvenlik duvarını kullanmaya başlamasıyla, sahte arayan kimlikleri ile gelen aramaların %90'ından fazlası ağından kaybolmuştur. Güvenlik duvarı çözümü ilk kurulduğunda, tüm aramaların %8'inden fazlası sahte olarak tanımlanmış ve hemen engellenmiştir. Bu durum, artık ağı hedef almayı bırakan dolandırıcılar için caydırıcı bir etki oluşturarak ağdaki sahte aramalarda yaklaşık %90'lık bir azalmaya neden olmuştur.

⁴⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.techafrikanews.com/2024/06/07/telecom-egypt-and-subcom-complete-egypt-landings-for-iox-subsea-cable-system/> adresinden ulaşılabilir.

⁴⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.dailynewsegypt.com/2024/06/25/msmeda-telecom-egypt-sign-mou-to-support-entrepreneurs-startups/> adresinden ulaşılabilir.

Global Anti-Scam Alliance'ın (GASA) 2023 raporuna göre, telefon aramaları dünya çapında dolandırıcılık girişimleri için önde gelen kanal olup bu da sağlam telekom güvenlik önlemlerinin önemini vurgulayan bir gerçektir. Diğer pek çok ülke gibi Mısır da arayanın kimliği konusunda aboneleri yanıltmak için sahteciliğin kullanıldığı sesli arama dolandırıcılığından muzdariptir. Arayan kimliği sahteciliği, bir çağrı alırken aboneye gösterilen numaranın, aramanın yapıldığı numara olmadığı anlamına gelmektedir. Dolandırıcılar bu yöntemi kimliklerini gizlemek ve aboneleri aramanın yasal olduğuna inandırmak için kullanmaktadır. Bu yöntem genellikle bankaları ya da yetkilileri taklit etmek için kullanılmakta ve finansal dolandırıcılık planınının ya da kişisel veri hırsızlığının ilk adımlarını kolaylaştırmaktadır.

Buna göre, Telecom Egypt abonelerini korumak için sıfır güven yaklaşımıyla çalışan bir çözüm olan Enea'nın ses güvenlik duvarını kullanmaktadır. Şebekeye gelen sahte aramaları doğru bir şekilde tespit edip engelleyerek abonelere yalnızca gerçek aramaların ulaşmasını sağlamaktadır ve potansiyel kurbanlara ulaşılmadan önce dolandırıcılığı ilk aşamada önlemektedir.⁴⁸

4. Vodafone Mısır'ın, Ericsson'un Üç Bantlı Radyosunun Kullanımı

Ericsson Vodafone Mısır'ın, şebeke modernizasyonu ve kapasite genişletme girişiminin bir parçası olarak hem frekans bölmeli dubleks (FDD) hem de zaman bölmeli dubleks (TDD) spektrumunu destekleyen üçlü bant radyosunu kullanan ilk mobil operatör olduğunu duyurmuştur.

Vodafone Mısır, her bant için ayrı üniteler kullanmak yerine tek bir ünite aracılığıyla 1800 MHz, 2100 MHz FDD ve 2600 MHz TDD spektrum katmanlarında 2G, 3G, 4G ve 5G'yi desteklemek için yeni Radio 4466 ürününü kullanmaktadır. Ericsson, bu dağıtımın bu bantlar için üç bantlı bir radyonun ilk canlı kullanımına işaret ettiğini ifade etmiştir. Üç bantı aynı telsizde birleştirmenin yalnızca kuledeki ekipman miktarını azaltmakla kalmadığı, aynı zamanda ağ performansını artırdığı ve güç tüketimini azalttığı belirtilmiştir. Bu sayede Vodafone Mısır'ın şebekesinin genel enerji tüketimini

⁴⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enea.com/news/press-releases/telecom-egypt-reports-90-reduction-in-incoming-scam-calls-after-deploying-eneas-voice-firewall-deterring-fraudsters/> adresinden ulaşılabilir.

%15'e kadar düşürdüğü ve aynı zamanda saha ayak izini ve dağıtım süresini azalttığı da bildirilmiştir.⁴⁹

⁴⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-technology/wireless-networks/16798-vodafone-egypt-first-to-deploy-ericsson-s-triple-band-radio.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

OKYANUSYA

AVUSTRALYA

Nüfusu:	25.687.041
Yüzölçümü:	7.692.024 km ²
Kişi Başına Gelir:	56,352 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA)
Mobil Şebeke Abonesi:	27.880.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.820.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	86,55

1. Vodafone ve Hubbl'den Yeni İşbirliği

Vodafone, Avustralya'da müşterilerine Hubbl premium eğlence deneyimini sunan ilk telekomünikasyon şirketi olmak için Hubbl ile ortaklık kurmuştur. Ortaklık, Vodafone'un mobil şebekesi ile NBN ve 5G ev internet planlarını entegre ederek TV ve yayın deneyimini kullanıcılar için daha basit hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Bahse konu işbirliği, kullanıcıların Hubbl'in platformu aracılığıyla çeşitli popüler küresel ve yerel video-on-demand uygulamalarından ve Avustralya'nın ücretsiz TV kanallarından canlı ve isteğe bağlı içeriğe erişmesine olanak tanımaktadır. Bu platform, erişimi kolay bir arama ve içerik toplama özelliği sunmakta ve Vodafone'un NBN ve 5G ev internet planları da dahil olmak üzere her türlü genişbant bağlantısıyla uyumludur. Hubbl, kullanıcıların Hubbl hesapları üzerinden faturalandırılan beş adede kadar uygun akış uygulamasını bir araya getirmelerine olanak tanıyan bir abonelik yönetimi özelliği sunmaktadır. Müşteriler abonelik kredisi ile ayda 15 AUD'ye kadar tasarruf edebilmektedir. Cihaz anten ya da uydu anteni gerektirmediğinden, geleneksel televizyon alım ekipmanına ihtiyaç duymadan premium içerik akışını da mümkün kılmaktadır.

Vodafone Grup Tüketici Yöneticisi Kieren Cooney, "Müşterilerimizi Vodafone'un çok değerli genişbantıyla birinci sınıf bir eğlence deneyimine bağlayarak, Avustralyalıların

ev eğlence kurulumlarından bekleyebilecekleri şeyler için yeni bir standart belirliyoruz. Hubbl, TV ve yayın deneyimini basitleştiren benzersiz bir ürün; böylece izleyecek bir şeyler aramak için daha az, sevdiğiniz içeriklerin tadını çıkarmak için daha çok zaman harcıyorsunuz.” açıklamasında bulunmuştur.

Hubbl İcra Direktörü Dani Simpson da ortaklık hakkında, “Bu özel anlaşma ile müşterilerimize Hubbl'n'ı sunmak için Vodafone ile ortaklık yapmaktan heyecan duyuyoruz. Hubbl'da bulunan 16 ücretli ve ücretsiz uygulama ve daha gelecek olanlarla, Hubbl'in açtığı eğlence dünyası gibisi yok.” yorumunda bulunmuştur.

Vodafone ile Hubbl'in lansmanını kutlamak için müşterilerine özel, Hubbl küçük cihazını planlarına eklediklerinde NBN ve Ev İnterneti planlarına dahil altı aylık BINGE Standardı sunmaktadır. Bu promosyon, 24 ay boyunca aylık 4,12 Avustralya Doları (AUD) maliyetle ve toplam minimum 99 AUD maliyetle devam etmektedir. Ayrıca, yeni ve tarifelerini yükselten faturalı mobil müşteriler promosyonun bir parçası olarak üç aylık BINGE Standard kazanacaklar.

Bu duyuru, %4 olan enflasyonun yükseldiği ve hayat pahalılığı baskısına ilişkin farkındalığın arttığı bir dönemde yapılmış olup, tüketicilerin %70'nin maliyetleri düşürmek ve içeriğe erişimi kolaylaştırmak amacıyla teklife sıcak bakacağı düşünülmektedir.⁵⁰

⁵⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://telconews.com.au/story/vodafone-hubbl-partner-to-simplify-australian-streaming> adresinden ulaşılabilir.

2. KOBİ'ler için Yeni Wifi 6 Güvenlik Yönlendiricisi

Zyxel Networks, küçük işletmelere ve uzaktan çalışanlara yönelik yeni bir WiFi 6 güvenlik yönlendiricisi olan USG LITE 60AX'ı piyasaya sürmüştür. Bu cihaz 6 Gbps'ye kadar hız vaat etmekte ve abonelik gerektirmeyen tehdit yönetimi özellikleriyle birlikte sunulmaktadır.

USG LITE 60AX, optimum performans sağlamak için tasarlanmış dört çekirdekli bir CPU ve çift 2.5G bağlantı noktası ile güçlendirilmiştir. Ayrıca, %95 geri dönüştürülmüş plastik kullanılarak çevre dostu bir tasarıma sahiptir.

Şirket yaptığı açıklamada, “Müşterilerimizin ağlarını güvende tutmalarını desteklemenin yanı sıra, ürünlerimizin kapsamlı yapısı, rakipsiz kullanılabilirliği ve uygun fiyatıyla eğitim ve sorun giderme konusunda zaman kazanmalarına yardımcı olmaya da odaklanıyoruz” demiştir.

Zyxel'in özel Smart Mesh teknolojisi, kullanıcıların USG LITE 60AX'ı Nebula uyumlu erişim noktalarına sorunsuz bir şekilde bağlayarak karmaşık kablolu gerektirmeden kablosuz kapsama alanını genişletmelerini sağlamaktadır.

Cihazın, yerleşik, abonelik gerektirmeyen tehdit yönetimi özellikleri bulunmaktadır. Bu özellik, kuruluşları fidye yazılımı ve kötü amaçlı yazılım gibi yaygın siber tehditlere karşı korumak için tasarlanmıştır. Ağ yöneticileri VPN'leri yapılandırabilmekte, uygulamaları devriye gezebilmekte, VLAN'ları uygulayabilmekte ve Nebula Bulut Merkezi'ndeki grafiksel bir güvenlik panosu aracılığıyla kapsamlı tehdit bilgileri edinebilmektedir. Bu gelişmiş güvenlik özelliklerine rağmen, yönlendirici 2 Gbps'ye kadar iş hacmini korumaktadır.

USG LITE 60AX'ın çevre dostu tasarımı, Zyxel'in sürdürülebilirliğe olan bağlılığını yansıtmaktadır. %95 oranında tüketici sonrası geri dönüştürülmüş plastikten üretilen cihaz, ABS plastik kullanımına kıyasla CO2 emisyonlarını %81 oranında azaltmayı hedeflemektedir. Cihazın ambalajı %100 halojen içermeyen, soya bazlı mürekkeplerden üretilmiştir. Ayrıca, ambalaj hacmindeki %40'lık azalmanın nakliye

verimliliğini artırması ve işletmeleri sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada desteklemesi beklenmektedir.

USG LITE 60AX, Zyxel'in Nebula bulut platformuyla entegre edilerek 100'den fazla ağ cihazının merkezi olarak yönetilmesine ve yapılandırılmasına olanak tanımaktadır. Zyxel Networks, hızla değişen bir ortamda küçük ve orta ölçekli işletmelerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmış güvenli, yapay zekâ destekli bulut ağ çözümleri sağlamaya odaklanmaya devam etmektedir. Yeni USG LITE 60AX, güvenli ve kolay yönetilebilir ağ çözümleri sunmaya yönelik daha geniş çabalarının bir parçasıdır. ⁵¹

⁵¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://telconews.com.au/story/zyxel-networks-unveils-new-wifi-6-security-router-for-smbs> ulaşılabilir.

YENİ ZELANDA

Nüfusu:	4.699.755
Yüzölçümü:	268.021 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.072 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ticaret Komisyonu
Mobil Şebeke Abonesi:	6.400.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.760.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	93

Comcom 5G Kablosuz Hızlarını İlk Kez Ölçü

Ticaret Komisyonu, Spark'ın 5G kablosuz genişbant hizmeti için ilk kez performans sonuçlarını gösteren en son genişbant izleme raporunu yayınlamıştır. Bu rapor, Spark'ın kablosuz planları için internet deneyimi için önemli faktörler olan indirme ve yükleme hızlarını içermektedir. Rapora göre: gelecekteki raporların gecikme süresi gibi ek ölçümleri ve 5G kablosuz genişbantın akış ve video konferans gibi daha geniş bir uygulama yelpazesinde nasıl performans gösterdiğini dahil ederek daha eksiksiz bir resim sunacağı düşünülmektedir.⁵²

⁵² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://comcom.govt.nz/news-and-media/media-releases/2024/comcom-clocks-5g-wireless-speeds-for-the-first-time> adresinden ulaşılabilir.

2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenir.

1. Avrupa Komisyonu Tarafından Dijital Hizmetler Yasası Kapsamında Ödeme veya Onay Modeline İlişkin Ön Rapor

Çevrimiçi platformların, çevrimiçi reklamcılık hizmetleri sağlamak için genellikle kendi ve üçüncü taraf hizmetleri genelinde kişisel verileri topladığı ifade edilmiştir. Bu platformların dijital pazarlardaki önemli konumları nedeniyle, büyük miktarda kişisel veri toplamalarına olanak sağlamış ve bu durumbüyük miktarda veriye erişimi olmayan rakiplerine kıyasla potansiyel avantajlar sunmuştur. Dijital Piyasalar Yasasının (DMA) 5(2) maddesinde ise kullanıcıların kişisel verilerini belirlenmiş temel platform hizmetleri ile diğer hizmetler arasında birleştirmek için kullanıcıların onayını almalı ve bir kullanıcı bu onayı reddederse, daha az kişiselleştirilmiş ancak eşdeğer bir alternatif erişebilmeli hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa Birliğindeki düzenleyici değişikliklere yanıt olarak Meta, Kasım 2023'te Facebook ve Instagram'ın AB kullanıcılarının (i) bu sosyal ağların reklamsız bir versiyonuna aylık bir ücret karşılığında abonelik veya (ii) kişiselleştirilmiş reklamlar içeren bu sosyal ağların bir versiyonuna ücretsiz erişim arasında seçim yapmak zorunda olduğu ikili bir "ödeme veya onay" teklifi sunmuştur. Avrupa Komisyonu ise

Meta'nın "ödeme veya onay" reklamcılık modelinin, Madde 5(2) kapsamında belirtilen gerekli gereklilikleri karşılamadığı için DMA ile uyumlu olmadığını belirtmiştir.

Avrupa Komisyonu Meta'ya bildirdiği ön raporunda "ödeme veya onay" reklamcılık modelinin DMA'ya uymadığına ilişkin çeşitli bulgulara yer vermiştir. Avrupa Komisyonun ön görüşünde, bu ikili seçimin kullanıcıları kişisel verilerinin birleştirilmesine onay vermeye zorladığı ve kullanıcılara Meta'nın sosyal ağlarının daha az kişiselleştirilmiş ancak eşdeğer bir versiyonunu sağlamakta başarısız olduğu belirtilmiştir.

Meta Avrupa Komisyonun soruşturma dosyasındaki belgeleri inceleyerek ve Komisyon'un ön bulgularına yazılı olarak yanıt vererek savunma haklarını kullanma olanağına sahip olduğu ifade edilirken, soruşturma işlemlerin açılmasından itibaren 12 ay içinde tamamlanacağı da açıklanmıştır.⁵³

2. Dijital Piyasalar Yasası Kapsamında Apple'a Karşı Uyumsuzluk Soruşturması

Avrupa Komisyonu App Store'da uygulama geliştiricilerinin, tüketicileri teklifler ve içerikler için alternatif kanallara özgürce yönlendirmesini engellemesi nedeniyle Dijital Piyasalar Yasası'nı (DMA) ihlal ettiğine dair ön bulguları Apple'a iletmıştır. Ayrıca Avrupa Komisyonu, üçüncü taraf uygulama geliştiricileri ve uygulama mağazaları için yeni sözleşme gerekliliklerinin, "Temel Teknoloji Ücreti" de dahil olmak üzere, DMA kapsamındaki yükümlülüklerine uyulmasını sağlanmasında yetersiz kalması sebebi ile Apple'a karşı yeni bir uyumsuzluk prosedürü de başlatmıştır.

DMA uyarınca, uygulamalarını Apple'ın App Store'u üzerinden dağıtan geliştiricilerin, müşterilerini alternatif ve daha ucuz satın alma olanakları konusunda ücretsiz olarak bilgilendirebilmesi, kişileri bu tekliflere yönlendirebilmesi ve satın alma yapmalarına olanak tanıyabilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak geliştiriciler uygulama içinde fiyatlandırma bilgisi sağlayamadığı veya alternatif dağıtım kanallarında mevcut teklifleri tanıtmak için müşterileriyle başka bir şekilde iletişim kuramadığı ifade edilmiştir.

⁵³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3582 adresinden ulaşılabilmektedir.

Bununla birlikte, Apple, geliştiricilere uygulamalarına yalnızca müşteriye bir sözleşme imzalayacağı zaman bir web sayfasına yönlendiren bir bağlantı eklemesine izin verdiği de belirtilmiştir. Bağlantı-dışarı olarak adlandırılan sürecin, uygulama geliştiricilerinin iletişim kurmasını, teklifleri tanıtmasını ve sözleşmeleri kendi seçtikleri dağıtım kanalı üzerinden imzalamasını engelleyen Apple tarafından uygulanan çeşitli kısıtlamalara tabi olduğu da açıklanmıştır.

Bu kapsamda Avrupa Komisyonu, ön bulguları göndererek Apple'a şirketin DMA'yı ihlal ettiğine dair görüşünü bildirmiştir. Apple'ın Avrupa Komisyonun soruşturma dosyasındaki belgeleri inceleyerek ve ön bulgularına yazılı olarak yanıt verebileceği de ifade edilmiştir. Avrupa Komisyonun ön görüşleri nihai olarak onaylanırsa, Apple'ın uygulama geliştiricilerinin tüketicileri uygulama mağazalarının dışındaki tekliflere ücretsiz olarak yönlendirmesine izin vermesini gerektiren DMA'nın 5(4) maddesini, ihlal ettiğini kanıtlayacağı belirtilmiştir.⁵⁴

⁵⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3433 adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı (European Union Agency for Cybersecurity) Avrupa Birliği'ne bağlı ağ ve bilgi güvenliğinden sorumlu bir ajanstır. 13 Mart 2004 tarihinde kurulmuş olup 1 Eylül 2005 tarihinde faaliyete geçmiştir. Merkezi Yunanistan'ın Kandiye kentinde yer almaktadır. ENISA Avrupa genelinde yüksek bir siber güvenlik düzeyine ulaşmayı amaçlamaktadır. ENISA, AB çatısı altındaki tüm kurum ve kuruluşların ağ ve bilgi güvenliği konusunda bilgi paylaşımında bulunduğu bir merkez konumundadır. ENISA'nın sorumluluğu, AB içinde en üst seviyede ve en etkin şekilde ağ ve bilgi güvenliğini tesis etmektir. AB enstitüleri ve üye ülkelerle de işbirliği yaparak; AB içinde yer alan tüm kullanıcılar, çeşitli organizasyonlar ve iş dünyasında bilgi güvenliği kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. ENISA, bulut bilişim alanında hem kamu kurumlarına, hem de özel sektör temsilcilerine yeni bilişim teknolojileri ve servislerine güvenli geçiş için rehberlik hizmeti sunmaktadır. ENISA, kurumlar arası koordinasyonu sağlama ve bilinçlendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra; kullanıcılara uyguladığı anketlerle mevcut durumun analizini de sık aralıklarla yaparak, yeni bilgi güvenliği politikalarının üretilmesine katkı sağlamaktadır.

Siber Avrupa Tatbikatı

ENISA 7. Siber Avrupa tatbikatını, AB enerji sektörü üzerinde gerçekteşirerek enerji sektörünün dayanıklılığını test etmiştir. Bu yılki Siber Avrupa tatbikatı, enerji sektörünün önemi göz önüne alındığında, Avrupa Birliği ile hayali bir yabancı ülke arasındaki jeopolitik gerginlikten kaynaklanan sürtüşmeden kaynaklanan AB enerji altyapısını hedef alan siber tehditleri içeren bir senaryoya odaklanmıştır.

Siber güvenlik, son yıllarda siber saldırıların sayısının büyük ölçüde artmasıyla AB kritik altyapı sektörleri için büyüyen bir tehdit kapısı haline gelmiştir. Sadece 2023'te, 200'den fazla bildirilen siber olay enerji sektörünü hedef almış olup bunların yarısından fazlası özellikle Avrupa'ya yönelik gerçekteşmiştir. Sektörün Avrupa ekonomisi için oynadığı önemli rol, enerji sektörünü siber tehditlere ve saldırılara karşı özellikle hassas hale getirmektedir.

Avrupa çapındaki gerçekleştirilen tatbikat, 30 ulusal siber güvenlik ajansı, siber güvenlik üzerine çeşitli alanlarla ilgilenen 1000'den fazla uzmanı bir araya getirmiştir.

AB İ Pazar Komiseri, tatbikatın AB enerji altyapısını nasıl teste tabi tuttuğuna dair bir bakış elde etmek için olduğunu belirterek konu ile ilgili düşüncelerini “Siber güvenlik ortak bir önceliktir. Sadece 2023'te, 200'den fazla bildirilen siber olay enerji sektörünü hedef aldı ve bunların yarısından fazlası özellikle Avrupa'ya yönelikti. Kritik sektörlerdeki siber güvenlik tehditleri, vatandaşların günlük yaşamlarını etkileyebilir, ancak aynı zamanda AB genelindeki işletmeler ve kamu hizmetleri üzerinde de etkili olabilir. Bu tür bir tatbikat, AB vatandaşlarını korumak istiyorsak, tüm kilit ortaklarımızla siber güvenlik dayanıklılığımızı test etmek için olmazsa olmazdır.” olarak ifade etmiştir.

Söz konusu tatbikat Avrupa'da düzenlenen en büyük siber tatbikatlardan biri olup, 2024'te 20. yılını kutlayan ENISA tarafından desteklenmektedir.⁵⁵

⁵⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/news/cyber-europe-tests-the-eu-cyber-preparedness-in-the-energy-sector> adresinden ulaşılabilmektedir.

The GSM Association (GSMA), mobil operatörler ve Telekom ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

GSMA MWC Şangay 2024 Etkinliği

“Önce Gelecek” temasıyla düzenlenen GSMA MWC Şanghay 2024’de sektörler arası dijitalleşme, mobil teknolojinin 5G pazarındaki dönüştürücü etkisi, yapay zekâ destekli tüketici elektroniği, Artırılmış Gerçeklik gözlükleri ve yapay zekâ çözümleri gibi birçok konu ele alınmıştır.

Düzenlenen etkinlikte Chunghwa Telecom ile CTM şirketleri MWC Barselona 2023'te geliştiricilere işletmecilerin şebekelerine evrensel erişim sağlayan, yeni dijital ürün ve hizmetlerin oluşturulmasını hızlandırmak için tasarlanmış bir uygulama programlama arayüzü çerçevesi olarak tanıtılan GSMA Açık Ağ Geçidi (Open Gateway) girişimine en son eklenenler olarak duyurulmuş ve Alibaba Cloud ise kanal ortağı olarak katılmıştır. MWC Barselona 2023'te GSMA Açık Ağ Geçidi, geliştiricilere işletmecilerin şebekelerine evrensel erişim sağlayan, yeni dijital ürün ve hizmetlerin oluşturulmasını hızlandırmak için tasarlanmış bir uygulama programlama arayüzü çerçevesi olarak tanıtılmıştır. Bu son katılımcılar ile birlikte 245 şebekenin ve küresel bağlantılı şirketlerin üçte ikisinden fazlasını temsil eden 53 işletmecinin girişime kayıt olduğu anlamına geldiği ifade edilmiştir.

Ayrıca etkinlikte veri toplama, uzaktan kontrol ve video gözetimi gibi alanlarda 5G RedCap (Azaltılmış Yetenek) teknolojisinin ayrıntılı vaka çalışmalarının yer aldığı “5G RedCap Kullanım Durumu Koleksiyonu” adlı teknik rapor yayımlanmıştır. 5G RedCap, 2024 yılının başında ticari olarak piyasaya sürülmesinden ardından akıllı şebeke, akıllı şehir ve akıllı üretim sektörlerinde kullanılmaya başlanmıştır.

Dijital Liderler Programı adlı oturumda ise küresel bağlantı ekosisteminden önde gelen isimler bir araya getirilerek "Sürdürülebilir Kalkınma için Dijital Dönüşümü Hızlandırma" temasına ilişkin mobil ekosisteme yönelik öngörüler ve sektörler arası iş birliği için yeni modellere yer verileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, Dijital Liderler Programı'ndan ayrı olarak dört bölgesel yuvarlak masa düzenleneceği ve bu kapsamda sektör liderleri ile politika yapıcılar bir araya gelerek sınır ötesi iş birliğini teşvik edilmesi ve APAC, LATAM, MENA, Orta Asya ile Afrika'daki dijital dönüşümü hızlandırması için çeşitli çalışmaların yürütüleceği belirtilmiştir.⁵⁶

⁵⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.gsma.com/newsroom/press-release/gsma-mwc-shanghai-2024-returns-with-a-focus-on-ai-the-future-of-5g-and-driving-industry-collaboration/> adresinden ulaşılabilir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği ITU (International Telecommunication Union), Birleşmiş Milletler çatısı altında bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzmanlaşmış bir uluslararası örgüttür. 1865'te kurulan ve ülkemizin de kurucularından olduğu Birlik haberleşme ağlarında uluslararası bağlanabilirliği kolaylaştırmak için küresel radyo spektrumu düzenlemeleri, uydu yörüngelerinin tahsisi ve teknolojik standartların belirlenmesi için çalışmalar yapmaktadır. Birlik 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak faaliyet gösteren, devletlerarası hukuk tüzel kişiliğini haiz bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir.

Yapay Zekânın İnternet Kullanımına Etkisi

ITU tarafından kurulan "Sürdürülebilir Büyüme İçin Genişbant Komisyonu"nun hazırladığı "Genişbantın Durumu 2024" raporuna göre, yapay zekâ (YZ) halen internet kullanamayan 2,6 milyar insanın çevrim içi olmasına yardım edebilecektir. Rapor, YZ'nin kamu hizmetleri, eğitim, sağlık ve finans gibi sektörlerde insanların refahı için geleneksel hizmetlerin sunumunu nasıl yeniden şekillendirdiğini vurgulamakla birlikte ayrıca YZ ve diğer ortaya çıkan teknolojilerle ilişkili sorunları da içermektedir. Bunlar arasında enerji tüketimi, yanlış bilgi, önyargıların pekiştirilmesi ve cinsiyet ayrımcılığı bulunmaktadır. Komisyon, ortaya çıkan teknolojilerin risklerini azaltırken faydaları en üst düzeye çıkarmanın yollarına odaklanılması gerektiğini ifade etmektedir. Komisyon, YZ ve ortaya çıkan teknolojilerin genişbant ve sürdürülebilir büyüme hedeflerinde ilerleme sağlayabileceğini belirtirken YZ'nin faydalarının tanıtımı ile zorlukları yönetme arasında denge kurulmasının politika yapımcılar için önemli bir görev olduğunu belirtmektedir.⁵⁷

⁵⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.itu.int/en/mediacentre/Pages/PR-2024-06-20-Broadband-Commission-assesses-AI.aspx> ulaşılabilir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development), daha iyi yaşam için daha iyi politikalar oluşturmak adına çalışan uluslararası bir kuruluştur. OECD'nin amacı, herkes için refah, eşitlik, fırsat ve mutluluğu teşvik eden politikaları şekillendirmektir. 60 yılı aşkın deneyimi olan kuruluş, hükümetler, politika yapıcılar ve vatandaşlarla birlikte, kanıta dayalı uluslararası standartlar oluşturmak ve bir dizi sosyal, ekonomik ve çevresel zorluklara çözümler bulmak için çalışmaktadır. Ekonomik performansı iyileştirmekten ve istihdam sağlamaktan güçlü eğitimi teşvik etmeye ve uluslararası vergi kaçırma ile mücadele kadar, veri ve analiz, tecrübe alışverişi, en iyi uygulama paylaşımı ve kamu politikaları ve uluslararası standart belirleme konusunda tavsiyeler için örnek teşkil eden bir forum ve bilgi merkezi sağlamaktadır.

Yapay Zekâ, Veri Yönetimi ve Gizlilik Raporu

Yapay zekâ teknolojisindeki son gelişmeler, özellikle de üretken yapay zekânın yükselişi, birçok veri yönetimi ve gizlilik sorusunu gündeme getirmiştir. Bununla birlikte, YZ ve gizlilik politikası toplulukları, yargı bölgeleri ve yasal sistemler arasında değişen yaklaşımlarla bu sorunları genellikle bağımsız olarak ele almaktadır. Bu rapor, son yapay zekâ gelişmelerinden kaynaklanan gizlilik risklerine ve fırsatlarına odaklanmaktadır. OECD Gizlilik Kılavuzunda belirlenen ilkeleri OECD YZ İlkeleri ile eşleştirmekte, ulusal ve bölgesel girişimleri değerlendirmekte ve iş birliği için potansiyel alanlar önermektedir. Rapor, OECD Gizlilik Kılavuz İlkelerinin OECD YZ İlkeleri ile birlikte uygulanmasını desteklemektedir. Rapor, uluslararası iş birliğini savunarak, gizliliğe saygı duyan ve destekleyen YZ sistemlerinin geliştirilmesine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.⁵⁸

⁵⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/ai-data-governance-and-privacy_2476b1a4-en adresinden ulaşılabilmektedir.

UPU

Dünya Posta Birliği UPU (Universal Postal Union), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülke tarafından 1874 yılında kurulmuştur. UPU, 1948 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in bir uzmanlık örgütü olarak faaliyet göstermektedir. Dünya Posta Birliğinin görevleri; posta gönderilerinin birbiriyle bağlantılı şebekelerden oluşan tek bir posta alanı dâhilinde serbestçe dolaşımını, posta alanında standartların belirlenmesi ve teknolojinin teşvik edilmesi, üyeleri arasında uluslararası iş birliğini ve tüketici ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktır. Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunmaktadır.

UPU Afrika Bölgesel Strateji Forumu

UPU Afrika Bölgesel Strateji Forumu, 13-14 Haziran Tarihlerinde Tanzanya, Arusha'da düzenlenmiştir. Toplantının UPU'nun 2026-2029 yılları için küresel posta stratejisine özellikle Afrika bölgesiyle alakalı girdiler konusunda katkı sağlaması beklenmektedir. Forumun açılış konuşmalarında, UPU Genel Müdür Yardımcısı Marjan Osvald, üye ülkeleri strateji geliştirme sürecine sahip çıkmaya ve geleceğe hazır bir UPU sağlamak için çaba göstermeye teşvik etmiştir. Osvald, "Hem küresel posta sektörü hem de UPU yeni risklerle karşı karşıya; ancak bu risklerle birlikte yeni fırsatlar da geliyor. Bu nedenle, doğru temeli atmaya odaklanan, iyimser ve ileriye dönük bir stratejiye ihtiyacımız var. Böylece Birliğimizin gücüne güç katabiliriz." demiştir.

Pan Afrika Posta Birliği (PAPU) Genel Sekreteri Sifundo Chief Moyo, posta hizmetlerini "Afrika'nın kalkınma ve kararlılığının" bir sembolü ve "sosyoekonomik gelişim ve yoksulluğun azaltılması" için bir araç olarak nitelendirmiştir. Özellikle kadınlar ve gençler için kapsayıcılığın sağlanmasındaki temel rolünü vurgulamıştır.

Ev sahibi Tanzanya adına konuşan Tanzanya Bilgi, İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Nicholaus Merinyo Mkaşa ise "Arusha'daki bu önemli etkinlik, posta sektörünün bağlantılılığını artırma konusundaki ortak çabalarımızda önemli bir adımı işaret ediyor. Tanzanya Hükümeti'nin UPU ve diğer uluslararası

kuruluşlarla birlikte Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini ve küresel toplumun gelişimini teşvik etmeye hazır olduğunu bir kez daha teyit etmek isterim.” demiştir. Bir sonraki strateji forumu, 3-4 Eylül tarihlerinde Kolombiya, Bogota'da Latin Amerika bölgesi için düzenlenecektir.⁵⁹

⁵⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.upu.int/en/news/2024/june/upu-opens-african-regional-strategy-forum> adresinden ulaşılabilir.